

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 24, 2007

Vol. XCVIII Nr. 165

Nijolė Sadūnaitė: mes esame skirtingose barikadų pusėse

Filharmonijoje paminėtos 20-osios mitingo prie A. Mickevičiaus paminklo metinėse nedalyvavo kai kurie to meto herojai. Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Įuratė Skėrytė
Alfa.lt

Tuo metu, kai vieni mitingo prie Adomo Mickevičiaus paminklo daly-

viai rinkosi į Nacionalinę filharmoniją klausytis iškilmingų kalbų, kiti buvę jų bendražygiai būriavosi prie Prezidentūros.

„Aš į filharmoniją neisiu. Gavau

kvietimą iš ministro pirmininko, pas-kui dar skambino moteris iš Seimo, įkalbinėjo ateiti. Paklausiau, kas kalbės – sako: Vytautas Bogušis, Antanas Terleckas. Oi, sakau, ačiū ne. Skaudu, bet šiandien mes esame skirtingose barikadų pusėse“, – sakė viena iš istorinio mitingo dalyvių sesuo Nijolė Sadūnaitė.

Ji su V. Bogušiu, A. Terlecku prieš 20 metų, 1987-aisiais Vilniuje, prie Adomo Mickevičiaus paminklo, dalyvavo nesankcionuotame mitinge Ribbentrop-Molotov paktui pasmerkti.

Nors oficialus renginys šiai istorinei datai paminėti įvyko Nacionalinėje filharmonijoje, Lietuvos sąjūdis, buvęs pirmojo mitingo dalyviai surengs ir savo minėjimą.

Kaip ir tą istorinį sekmadienį Šv. Mikalojaus bažnyčioje vyks šv. Mišios, po to procesija trauks prie A. Mickevičiaus paminklo. Čia kalbas sakys tų įvykių dalyviai kunigas Robertas Grigas, **Nukelta į 6 psl.**

Prezidentas: iškelti tikslai nepasiekti

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Lietuva dar nepasiekė to tikslo, kuris buvo iškeltas prieš dvidešimt metų mitinge prie Adomo Mickevičiaus paminklo, teigia prezidentas Valdas Adamkus.

Dvidešimtųjų Ribbentrop-Molotov paktą pasmerkusio mitingo metinių proga Nacionalinėje filharmonijoje surengtame minėjime ketvirtadienį prezidentas sakė, jog tautai būtina prikelti tuomet ją suvienijusias sutarimo ir susikalbėjimo vertybes.

„Aš galvoju, kad ta liepsna, kuri tada buvo prie Adomo Mickevičiaus paminklo uždegta, nors ir labai ilgai ėjo iki nepriklausomybės paskelbimo, truputi susilpnėjo, bet laikas ją vėl prikelti ir vėl uždegti tautą entuziazmui, sutarimui ir susikalbėjimui“, — kalbėjo prezidentas, paklaustas apie šiuo metu į skirtingas barikadų puses išsiskirsčiusius tuometinio tautinio atgimimo vadovus.

Ketvirtadienį kalbėdamas Nacionalinėje filharmonijoje surengtame minėjime prezidentas Valdas Adamkus klausė, kiek kovotojų už laisvę vertybių išsaugota per dvidešimt metų.

„Neretai matome politikų blaškymąsi ir pasimetimą smulkmenose, o kartais — ir beveik neslepiamas abejones laisve kaip vertybe. Ar tai toleruodami neišduodame idealų, kurie sukūrė mus kaip tautą ir valstybę?“ — kalbėjo šalies prezidentas.

PERIODICALS

THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

*****ORIGIN MIXED ADC 604
S52 P1 051508 GRATIS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-23-07

Bažnyčių apsauga — Dievo rankose

Kupiškis, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Praėjusią savaitę po Žolinės su-degė Panevėžio rajono Naujamiesčio bažnyčia. Pasidomėjome, kas gali atsitikti, gaisro nelaimei kilus ir Kupiškio rajono maldos namuose ir kitose Lietuvos bažnyčiose. Rajone yra 11 bažnyčių, viena koplyčia ir viena sentikių cerkvė. Pasak Kupiškio priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos viršininko Romusio Jablonsko, situacija

nelaimės atveju jose galėtų būti kaip ir Naujamiestyje.

Antai Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų bažnyčia. Ji dargi didesnė ir aukštesnė nei Naujamiesčio. Kaip ir pastaroji, aptverta masyvia akmenų tvora. Kaip privažiuoti? Nebent su tanku. Jos aukštis iki bokštų viršūnės — 60 m, o rajono gaisrininkų automobilinės kopėčios — tik 30 metrų ilgio. Kokių būdų įsiropti ten, jei

galimas gaisro židinytų būtų aukščiau?

Kupiškyje ir kitur daugelyje maldos namų neraišiai tinkamų gesintuvų. Nors kai kur jų ir yra vienas kitas, jie nepatikrinti ir vargu ar beveikiantys. Ir dėl elektros instaliacijos idealios tvarkos nė vienoje bažnyčioje nėra. Ypač ties bažnyčių altoriais. Ten daug elektros laidų, bet jie sujungti ne pagal reikalavimus, o „susukimo būdu“.

Šiame numeryje:

- Sporto apžvalga. Futbolas. Beisbolas. Žinios iš Lietuvos (p. 1, 8)
- Kam priklauso Lietuvos suverenitetas? (p. 3)
- Apie ką galvoja jaunas žmogus Lietuvoje? (p. 4)
- Tradicinė Amerikos daktarų kelionė (p. 5)
- Kaip kalbame (p. 9)
- Kaip KGB kovojo prieš lietuvius „nacionalistus“ (1) (p. 9)
- Žurnalistinė mozaika (p. 10)

Valiutų santykis

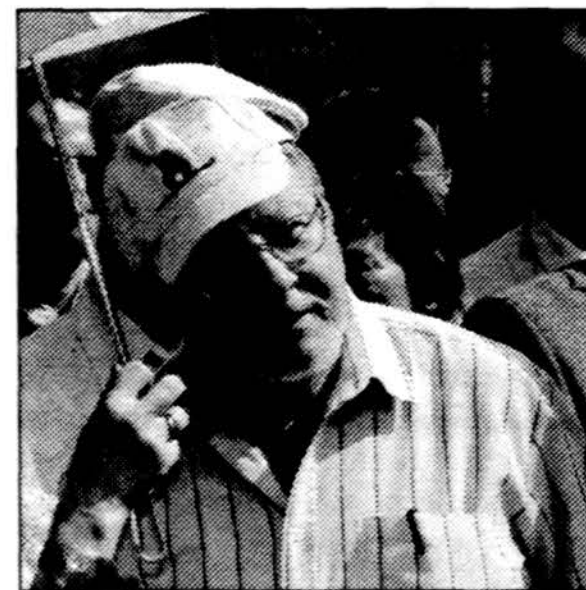
1 USD — 2.56 LT
1 EUR — 3.45 LT

Gitarų koncertas VSD karininkui Vytautui Pociūnui atminti

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (BNS) — Vilniuje ketvirtadienį visuomeninių surengtas koncertas prieš metus žuvusiam Valstybės saugumo departamento (VSD) pareigūnui Vytautui Pociūnui atminti vyko be politikų kalbų — susirinkusieji klausėsi gitarų muzikos ir filosofo Leonido Donskio atliekamų „The Beatles“ dainų.

„Leonidas pravirkdė mane savo dainomis, nes tai mūsų dainos“, — po koncerto susijaudinusi žurnalistams kalbėjo V. Pociūnio našlė Liudvika Pociūnienė.

Baltijos gitarų kvarteto ir L. Donskio koncerto S. Daukanto aikštėje klausėsi apie 300 žmonių. Tarp žiūrovų — buvęs kariuomenės vadas Jonas Kronkaitis bei europarlamentaras Vytautas Landsbergis, kurie yra įtraukti į premjero darbo grupę V. Pociūno mirties aplinkybėms tirti,

Vytautas Landsbergis klausosi L. Donskio koncerto. Eltos nuotr.

V. Pociūno draugas konservatorius Kęstutis Masiulis, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, ty-rusio karininko žūtį, vadovas Algimantas Matulevičius ir kiti.

Nukelta į 6 psl.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis

„Lituanicos“ futbolininkai pradeda naują pirmenybių sezoną

Šį sekmadienį žais prieš „Lions“

Rugpjūčio 26 d. prasideda „Metropolitan“ futbolo (arba kaip JAV sakoma „soccer“) pirmenybinių sezonas — 2007—2008 metų rudens ratas. Lietuvių „Lituanicos“ vienuolikė ir šiemet žais žemesnėje — I diviziono „raudonojoje“ grupėje.

Pagal šiek tiek pakeistą tvarkaraštį (kadangi iškrito viena komanda) lietuvių ekipa susitiks su ukrainiečių „Lions“ vienuolike išvykoje. „Lituanica“ turės važiuoti į

tolimą Round Lake, IL miestelį netoli Wisconsin valstijos sienos, kur yra varžovų aikštė. Rungtynių pradžia — 3 val. p.p. „Lions“ nėra stipri komanda, tačiau lengvai taškų neatiduoda, tad ir prieš ją mūsiškiams reikės gerai susiimti.

Praėjusius pirmenybių metus „Lituanica“ baigė antroje vietoje, turėdama tiek pat taškų kaip ir pirmaisiais buvę „Connections“ klubo atstovai (po 33), tik šiek tiek blogesni įvarčių santykį. Tokiu būdu lietuviai prarado galimybę kovoti dėl grįžimo į aukščiausią — „major“ divizioną.

„Fire“ futbolininkai kyla aukštyn

Čikagos profesionalų futbolo klubas „Fire“, savo eiles sustiprino Meksikos rinktinės žaidėju C. Blanco ir kitu futbolininku iš užsienio Paul Wanchope, praėjusį sekmadienį išvykoje pelnę svarbią pergalę — įveikė „Real Salt Lake“ ekipą 2:0. C. Blanco jose pelnė įvartį ir atliko rezultatų perdavimą.

Čikagiečiai MLS lygos Rytinėje grupėje užima 6 vietą trimis taškais

pralenkę lentelės gale esantį Toronto FC klubą.

Šiomis dienomis „Fire“ dar labiau sustiprino sudėtį: pasirašė sutartį su 24 m. amžiaus žaidėju iš Kolumbijos Wilman Conde. Šis futbolininkas anksčiau žaidė už Kolumbijos komandą „Millonarios“, kuriai vadovavo dabartinis „Fire“ treneris Juan Carlos Osorio.

Lietuvos futbolo pirmenybėse

Kauno „Kaunas“ futbolininkai, kurie pirmąją šių metų Lietuvos A klasės pirmenybėse, dar labiau sustvirtino savo pozicijas. Jie praėjusį sekmadienį namuose įveikė Klaipėdos „Atlanto“ ekipą ir nuo antroje vietoje užimančio Vilniaus „Žalgirio“ atitrūko penkiais taškais.

Nors uostamiesčio komanda pir-

mą kėlinį laimėjo 1:0, tačiau čempionų titulą ginantieji kauniečiai po pertraukos pasižymėjo du kartus ir laimėjo 2:1!

Kitose 24-ojo turo rungtynėse užfiksuoti tokie rezultatai: Vilniaus „Vėtra“—Vilniaus „Žalgiris“ — 2:1, Visagino „Interas“—„Vilnius“ — 0:5, „Šiauliai“—„Šilutė“ — 2:1.

Lietuvoje gimęs verslininkas Škotijoje plečia stadioną

Vladimiras Romanovas, kuris yra Škotijos futbolo klubo „Hearts“ savininkas, žada atnaujinti šio klubo stadioną, į šį projektą investuojant 51 mln. svarų.

Kadangi klubo stadione jau žaidžiama nuo 1886 metų ir per 120 metų jis buvo ne kartą perstatytas,

dabar jam reikalingas kapitalinis remontas. Taip pat bus padidintos ir tribūnos žiūrovams: vietoje 17,000 čia tilps 23,000 žiūrovų. Bus pastatytas viešbutis, treniruočių salė, nauja klubo parduotuvė, moderni konferencijų—pokylių salė ir kt.

Lietuvos padėtis nepasikeitė

Šiomis dienomis paskelbtame FIFA pasaulio valstybinių futbolo rinktinių įvertinime — kvalifikacinėje lentelėje Lietuva išliko toje pačioje 78 vietoje, kurioje ji buvo iki šiolei.

Lietuvos ekipa per mėnesį („reitingai“ skelbiami kas mėnesį) uždirbo 1 tašką, bet liko toje pat vietoje. Visos penkios pirmosios komandos: Brazilija, Argentina, Italija, Prancūzija ir Vokietija (jos išsirikavo

tokia tvarka) irgi liko savo buvusiose vietose.

Po šio penketuko valstybinių rinktinių išsirikavo taip: 6. Kroatija, 7. Olandija, 8. Ispanija, 9. Čekija, 10. Portugalija. Antrąjį dešimtuką pradeda Meksika, o po jos — 12. Anglija, 13. Rumunija, 14. Graikija, 15. Ukraina. Gana aukštai lentelėje stovi JAV futbolo rinktinė — 17 vietoje.

Iš viso sąraše matome daugiau nei 200 valstybių komandų.

MES JAIS DIDŽIUOJAMĖS

ORDINAS VYTUI GRYBAUSKUI

Mus pasiekė džiugi žinia, kad Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus ir Lietuvos Olimpinių komitetas už nuopelnus Lietuvai 85-to gimtadienio proga Vytautą Grybauską apdovanojo aukščiausiu ordinu!

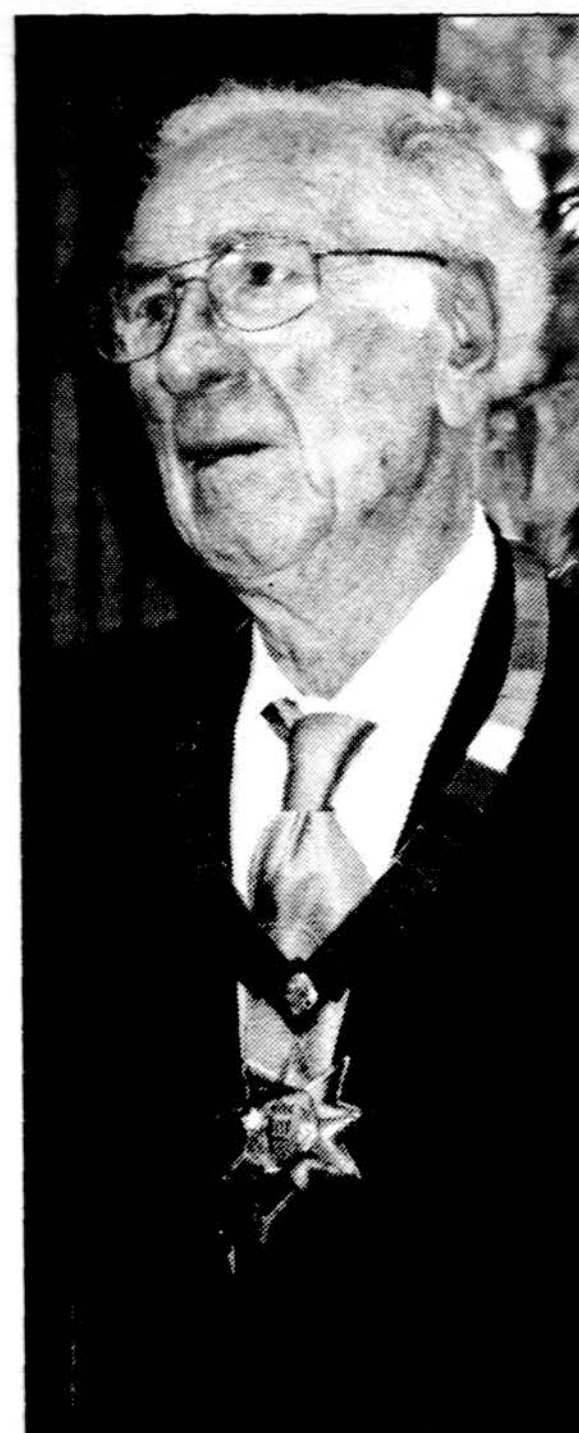
Šią tokią garbingą dovaną iš Lietuvos atvežė LTOK pirmininkas A. Poviliūnas ir jo sekretorius V. Zubešius.

Įteikimo iškilmės įvyko Floridos Palm Coast golfo klubo patalpose, kuriose dalyvavo apie 50 svečių. Šias puikias vaišes paruošė Vyto žmona Janė Grybauskienė.

Jaunystėje Vytautas aktyviai sportavo: lauko tenisą, krepšinį, futbolą. Sulaukęs gilių senatvės, dar įstengia golfuoti!

Už pergalės jis yra prisirinkęs gausybę trofėjų ir taurių. Šias dovanas Vytautas mano perkelti į Lietuvą, į Vilniaus, Kauno ar Telšių muziejų.

Eugenius Gerulis
Naperville, IL

Lengvosios atletikos varžybos Cleveland

2007 metų Š. Amerikos Lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės numatomos 2007 m. rugsėjo 16 d., sekmadienį, Villa Angela - St. Joseph High School stadione, Lake Shore Blvd. ir East 185-th Street sankryžoje, Cleveland, Ohio. Vykdo - Cleveland LSK „Žaibas“.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-29 m. imtinai); moterų (17-29 m.); jaunių A (17-19 m.); jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.); D (11-12 m.); E (9-10 m.); F „molekulių“ (7-8 m.) ir G „atomų“ (6 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų „Sub-master“ (30-34 m.) ir (35-39 m.) ir visų klasių „Masters“ - 40-44 m., (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Jaunimo klasifikacija - pagal dalyvio amžių 2007 m. gruodžio 31 d. Vyrų, moterų „Sub-masters“ ir „Masters“ - pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Varžybų pradžia: 12 val. p. p. Registracija - nuo 11 val. ryto. 10 km bėgimas 8:30 v. r.

Išankstinė registracija - iki 2007 m. rugsėjo 4 d. imtinai, adresu: Algirdas Bielskus, 34251 Ridge Rd., Apt. 408, Willoughby, OH 44094-2969, USA. El. paštas: Vyts@VPACet.com; Tel: 440-833-0545; Fax: 216-481-6064.

Galutinis varžybų formatas bus nustatytas po išankstinės registracijos. Registracija bus priimama ir varžybų dieną, vietoje.

Tradicinis Jono Bagdono atminimo 10,000 m (10 km) bėgimas bus vykdomas, jei iki rugsėjo 4 d. termino atsiras norinčių dalyvauti bėgikų. Susidomėję - praneškite A. Bielskui.

Klubai ir pavieniai lengvaatlečiai kviečiami gausiai dalyvauti. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į A. Bielskų. Atlikite išankstinę registraciją laiku!

Cleveland LSK „Žaibas“
ŠALFASS centro valdyba

DRAUGAS (USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)
Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė - Dalia Cidzikaite

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorius -

kun. dr. Kęstutis A. Trimakas

kultura@draugas.org

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Daugiau sporto žinių ieškokite 8 psl.

KAM PRIKLAUSO LIETUVOS SUVERENITETAS?

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

„Nė vienas išsilavinęs suaugęs žmogus negali tikėtis veikti efektyviai, jeigu neturi supratimo apie dabartinių problemų kilmę“, yra pastebėjęs britų istorikas, vienas iš nedaugelio Lenkijos ir Lietuvos istorijos ekspertų Vakaruose Norman Davies.

Savo knygoje „Europos istorija“ jis įtikinamai atskleidžia priežastingumo ryšius, sąlygojusius valstybių iškilimo ir suklestėjimo laikotarpius, taip pat jų nuosmukio bei žlugimo epochas. Skaitant šį išpūdingą beveik 1,400 puslapių veikalą nesunku pajusti, jog nekintama istorijoje yra tik viena – jos nuolatinė kaita.

Žmogaus drama yra ta, kad jo gyvenimo amžius per trumpas asmenine patirtimi pajusti ir aiškiai suvokti šį nenumaldomą kaitos vyksmą. Dalis žmonių istorinės laiko tėkmės nė neįjunta. Lemtingi istoriniai posūkiai dažnai atrodo kaip atsitiktinių įvykių grandinė, nesusijusi su daugelio žmonių asmeninėmis pastangomis, jų gyvensenos ir veiksenos būdu. Daugeliui šiandien jau ir 1988–1991 metų įvykiai ima rodytis tarsi iš anksto kažkieno apspręsta ir nuo mūsų pačių valios nedaug priklausiusi laiko tėkmė. Todėl ir šiandien esą viskas vyksta taip, kaip „turi vykti“, ir nieko tu čia, žmogau, nepakeisi...

Šitoks mąstymas, Lietuvoje, deja, vyrauja. Tačiau jis yra ne tik ydingas, parankus visuomenės abejingumu besinaudojantiems ir su valstybės aparatu faktiškai jau susitapatintiems savanaudžiams veikėjams, bet ir akivaizdžiai klaidingas. Dargi mūsų pačių menamos istorijos faktai tai paneigia.

Anthony Robbins, amerikiečių rašytojas, gyvenimo būdo mokytojas ir dideles klausytojų auditorijas sutraukiantis profesionalus paskaitininkas, įrodinėja tai, kuo lietuviai labiausiai nelinkę tikėti: „Savo likimą kuriame tuomet, kai priimame sprendimus“.

...

Atsigręžkime netolimon istorijon. Kodėl kelyje į laisvę „aksominė revoliucija“ įvyko Čekoslovakijoje, o rumunams teko susitepti krauju ir surengti kruviną egzekuciją N. Ceausescu šeimai? Kodėl vengrai per 33-ąsias Vengrijos sukilimo metines (1989 m. spalio 23 d.) galėjo panaikinti Vengrijos Liaudies Respubliką, jų komunistai – įsileisti į parlamentą opoziciją, tuo tarpu gruzinai, iš rusiškų tankų, papuoštų jau nepriklausomos Gruzijos vėliavomis, šaudė į prezidento G. Gamsachurdija rūmus? Kodėl čekai ir slovakai, nutarę, kad vienoje valstybėje ilgiau gyventi nebegali, išsiskyrė ramiai ir oriai, tačiau serbai kraujyje skandino bosnius ir kroatus?

Sprendimai buvo skirtingi. Jie lėmė skirtingą tautų raidą ir lemtį, nepaisant to, kad istorinis kontekstas buvo vienodas. Skirtingi ir šalių likimai. Lietuva – ne išimtis.

Buvusi išsivadavimo iš imperijos gniaužtų įkvepiančiu pavyzdžiu, savo „dainuojančia revoliucija“, Baltijos keliu ir Kovo 11-osios sprendimais atkreipusi į save viso pasaulio akis,

po 17 nepriklausomo gyvenimo metų Lietuva išgyvena gilią politinę bei tapatybės krizę. Savo neviltingais, netikėjimu ateitimi ir nepajėgumu ryžtis būtinai reikalingoms socialinio gyvenimo permainoms (medicinos, švietimo, aukštojo mokslo, socialinės apsaugos ir kt. sritys) šalis tapo aiškiu ES autsajdere.

Kas atsitiko, kad taip beviltiškai atsilikome net ir nuo Estijos, kuri, turėdama nepalyginamai sunkesnę demografinę padėtį, apdairesniais sprendimais ir principingesne politine linija sugebėjo sukurti pažangesnę socialinę santvarką ir pelnyti tiek savo pačios piliečių pasitikėjimą, tiek svetimų valstybių pagarbą? Bėgimo iš savo šalies mastais lietuviai praeitį estus 5 ar net 7 kartus! Iškalbinga ir neapskundžiama statistika!

...

Svarbiausioji Lietuvos atsilikimo priežastis, man regis, yra gana paprasta. Demokratija ir pilietinės laisvės, sudarančios vakarietiškosios civilizacijos šerdį, Lietuvoje valdančiųjų niekada nebuvo nuoširdžiai gerbiamos bei vertinamos. Jos netapo mūsų politinio elito įsitikinimų dalimi, kuriuos jis būtų pasirengęs ginti net ir politinės karjeros sąskaita. Demokratija išvirtinto pas mus ne kaip žmogiškojo orumo grįsta, įsisąmoninta ir visapusiškai socialinius santykius reguliuojanti gyvenimo norma, bet tik kaip savotiškas „Potiomkino kaimas“, „švogerių krašte“ (...).

Ko gi galima tikėtis iš visuomenės, kurios valdantysis elitas tą demokratinę santvarką savo veiksmais bei elgesiu faktiškai išjuoka ir iš jos tyčiojasi? Savaiame suprantama, kad visuomenė taip pat ją peiks, niekins, keiks valdžią, netvarką, sukčiaujančius, bet teisėsaugos akiratin niekad nepatenkančius vertelgas, ir šauksis „kietos rankos“, kuri pagaliau sudraustų savanaudžius.

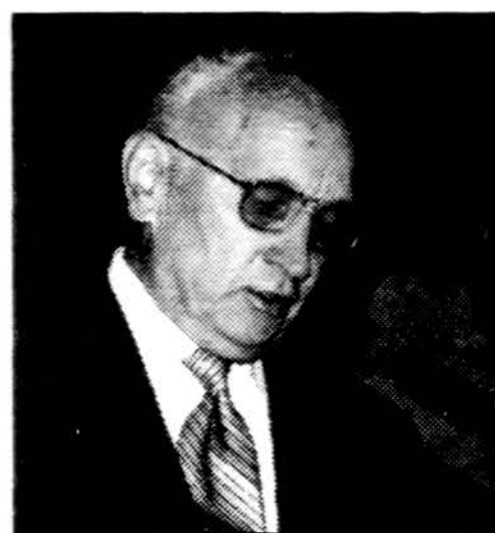
...

Demokratiją galima palyginti su upe. Tekantis vanduo natūraliai apsivalo, jis nedumblėja, pagrindinę vagą nuolat papildoma šviežios, sraunios ir skaidrios versmės. Tai turtinga, gyvybinga, savaime atsinaujinanti, didelio energetinio potencialo ekosistema.

Lietuvos demokratija – užpelkėjusi kūdra. Vanduo čia jau kadaise nejudė. Politinės partijos – lyg uždari „pašvėstųjų“ klubai. Tie patys veidai nesikeičia nuo 1988-ųjų, nepriklausomai nuo rinkimų rezultatų. Didžiausios partijos teturi vos 10-12 tūkstančių narių, mažesnės – nuo kelių tūkstančių iki kelių šimtų. Per visą Lietuvą partijose – vos 1-2 proc. balso teisę turinčių piliečių. Bet ir iš jų 98 proc. – statistai. Sprendžia saujelė partinių funkcionierių Vilniuje. Kadangi eilinių partijos narių nuomonė apie tai „kaip žmonės gyvena“ ten niekam neįdomi. Vertės turi tik pagėdavimai tų, kurie juntamais įnašais pajėgūs papildyti partinės pinigines. (...)

Lietuvoje įsivyravusi „politinės raiškos“ praktika ne vien parodo mūsų demokratijos kokybę, politinio elito supratimą apie išpareigojimus visuomenei bei atstovavimą jai. Kyla klausimas,

Nukelta į 5 psl.

Per steroidus — į garbę

ALEKSAS VITKUS

Krepšinį mes mėgstame vadinti lietuvių tautiniu sportu, kurio dėka Lietuva pagarsėjo dar prieš Antrąjį pasaulinį karą 1937 ir 1939 m. ir vis dar garsėja ir šiomis dienomis, o krepšininkai pasiekė taip jų visų užpelnytą garbę. Lietuvius į krepšinio viršūnes kažkada atvedė tokie Amerikos lietuviai kaip dr. Savickas, Lubinas, Žukas, Kriaučiūnas, Talzūnas ir kiti.

Šiandien spaudoje jau skaitome, kad lietuviai susidomėjo ir vos ne vien tik amerikiečių mėgstamu beisbolo sportu. Štai jau ne pirmą kartą į Ameriką atvyksta ir Lietuvos beisbolo komandos. Nors jos didelių pergalų iki šiol čia nepasiekė, bet, kas žino, gal pasieks ir tada visi Lietuvos jaunuoliai pradės žaisti beisbolą, rodys savo jėgą, sugebėjimus, pagarsės ir bus mielai laukiami JAV universitetuose...

Nors senoji antrabangių banga Amerikoje gyvena jau daugiau nei 50 metų, kažkodėl tik nedidelė jų dalis susidomėjo Amerikos nacionaliniu sportu – beisbolu. Gaila, juk tai sportas, gal ir ne visai toks pat, bet panašus į tą, kurį mes maži būdami jau žaisdavome savo kiemuose Lietuvoje, ir jį vadindavome „laptų“. Vėliau tas žaidimas išstobulėjo į tiksliau organizuotą, kūno kultūros mokytojų vedamą muštuko žaidimą, kuriame pradėjo varžytis ir paskiros gimnazijų: berniukų ir mergaičių, rinktinės.

Prasidėjus muštuko varžyboms, šis jaunų gimnazistų sportas pasidarė gerokai panašus į amerikietišką beisbolą, kuriame varžosi dvi komandos, stengdamos surinkti daugiausia taškų, kuriuos galima gauti gerai su lazda išmušus sviedinuką į žaidimo lauką, jį apibėgus ir grįžus „namo“, arba, kaip mes vaikai sakydavome, į „dvarą“. Beisbolo taisyklės yra sudėtingesnės, o tas žaidėjas, kuris gerai užsimojęs išmuša sviedinuką taip toli, kad jis gali apibėgti lauką ir grįžti „namo“, yra vadinamas padaręs „home-run“.

O tas „home-run“ amerikiečių sąmonėje yra labai giliai įsirežęs, lyg koks jėgos bei grožio simbolis, kuris žaidėjui automatiškai suteikia ir garbę. Jau daug metų Amerikos publika garbino legendinį „home-run“ karalių Babe Ruth (1895–1948), kuris per savo sportavimo karjerą jų buvo išmušęs net 714. Praėjo beveik 40 metų, kol jo rekordą 1974 m. pagerino juodosios rasės žaidėjas Hank Aaron su 755 „home-run“, įrodęs, kad ir juodieji gali būti iškiliūs beisbolo žaidėjai. Amerika buvo šiek tiek pasikeitusi, ir juodieji jau galėjo tose varžybose dalyvauti kartu su baltaisiais.

Vėl praėjo daug metų. Ir štai atsiverčiu rugpjūčio 8 d. „Chicago Tribune“ laikraštį ir pirmame puslapyje matau didžiulį „756“ skaičių. Kas tai? Ar naujusias „Boeing“ bendrovės lėktuvus? Ne, tai skaičius, kiek „home-runs“ išmušė juodukas žaidėjas Barry Bonds, taip sumušęs seną Hank Aaron rekordą. Sporto korespondentas, entuziazmo pagautas, tai pavadino šūviu, kuris nuskambėjo per visą sporto pasaulį.

Netrukus pasirodė, kad to žaidėjo komandos San Francisco „Giants“ sirgaliai ne visi tokiu Bonds rekordu patenkinti, nes juk visi įtarė, kad Bonds tą rekordą pasiekė tik dėl nelegaliai steroidais išaugintų raumenų. Bet rekordas lieka rekordu, nors prie jo prikerpta ir mažytė žvaigždutė su pastaba, kad žaidėjas naudojo nelegalius steroidus.

Steroidus, deja, šiais laikais naudoja ne vienas garbės siekiantis NBA, NHL, Tour de France ar dar kitokio sporto sportininkas. Jų naudojimu buvo apkaltinti ir keli lietuviai sportininkai. Apkaltina ir pamiršta. Bet kaip pamiršti tokį atvejį, kai steroidus naudojantis sportininkas pasiekia rekordą, kuriuo domisi beveik visi Amerikos beisbolo sirgaliai. Ar gali ignoruoti? Jei ne, tai kaip jį įteisinti visu 100 nuošimčių?

„Los Angeles Times“ sporto komentatorius Joel Stein, dar prieš Barry Bonds sumušant senąjį rekordą, bandė humoristiškai tą steroidų naudojimą pateisinti savo mėnesio „tongue-in-cheek“ straipsnyje. „Išvaizduokite 'homo-runs' rekordą sumušusį Bonds bėgantį ant savo raumeningų ir storų kaip raudonmedis kojų, o paskui jį bėga gausi Viagra, Botox, Propecia ir dar kitokių kūną 'pagerinančių' vaistų vartotojų minia“. Ir ko stebėtis? Ar ne visi mes norime būti stipresniais ir gražesniais negu mus gamta ar genai apdovanojo?”

Toliau Joel Stein skaitytojo jau rimtai klausia: „O kas čia blogo, jei Bonds savo kūną pastiprino steroidais? Jis tik naudojosi modernia medicina ir nė vieno neapgaujinėjo kokia nors nelegalia „pagerinta“ lazda, kaip daro kiti žaidėjai. Juk ir moterys, ir nebūtinai vien sportininkas, 'gerina' savo kūną, ir niekas jų nekaltina, kad tai daroma nelegaliai. Jos pagražina lūpas, parausvina savo veidą, patamsina akis, perdažo savo plaukus, net pakeičia savo strategiškai svarbius anatominius matmenis ir nekreipia jokio dėmesio, kad už tai kitos moterys gal jų ir nekenčia.“

Pabaigoje komentatorius taip teigia: „Juk gyvename XXI amžiuje, pagal jį ir elkimės, ir jo technologija naudokimės. „Esu tikras“, — sako Stein, — „dabar šaukiame prieš steroidus naudojančiuosius, o kadaise, kai buvo išrastas lūpų pieštukas ar visoks makiažas, kai kurios moterys irgi protestavo balsu klykdamos: 'Nesąžininga, neteisinga konkurencija!'“

APIE KĄ GALVOJA JAUNAS ŽMOGUS LIETUVOJE?

Ši laiška, redakcijai pasiūlyta Nemiros Šumskienės, galima būtų pavadinti „Apie ką galvoja jaunas žmogus Lietuvoje?“. Jame rašoma apie daug ką: kaimo ir miesto skirtį ir skirtumus, švietimą, dabartinę Lietuvos situaciją jauno žmogaus akimis, bet svarbiausia — jis yra šviežias balsas toje daugiatūkstantinėje straipsnių, nuomonių, komentarų ir kitokio žanro tekstų jūroje. Dėkojame Šumskienei už pasiūlytą, jai skirtą laišką. Būtent laiško formą ir palikome, norėdami sukurti betarpiškumo jausmą, tarsi šis 17 metų jaunuolio **Simono Masiulio** laiškas būtų skirtas mums visiems.

Gerbiama Nemira,

Šventės ir ilgiau atsipa-laiduoti mes neįpratę, nes pirmiausia turime pasirūpinti savo pragyvenimo šaltiniu — ūkiu. Darbas laukuose, gyvuliai tikrai atima marias laiko ir jėgų. Pavyzdžiui, teko išvažiuoti, nes reikėjo apsipirkti. Grįžę namo jau radosme nusitraukusį ir bičių sugeltą veršį. Ką gi, turėtų būti aišku, kokias šventes ir atostogas gali sau leisti kaimo žmogus, o kokias — miestietis. Žinoma, esant stipriam norui išvažiuoti į kokią nors šventę, būtų galima ir tam surasti laiko. Tačiau tai mūsų netraukia — juk ir pati rašėte, kokios būna šiuolaikinių lietuvių šventės. Aplinka, kurioje gaudžiant trankiai muzikai griuvinėja ir mušasi nuo alkoholio apsvaigę jaunuoliai, mūsų manymu, nėra pati tinkamiausia vieta šventėms ir poilsiui nuo kaimo darbų. Geriausiai būtų galima paatostogauti ir atgauti jėgas tik būnant nuostabioje gamtoje, o ne miesto šventės sukuryje. Ne veltui sakoma, jog kaimo žmonės yra daug ramesni ir paprastesni: darbo rutina ir gamtos ramybė tiesiogiai formuoja jų charakterį. Taigi ne išimtis esame ir mes.

...

Minėjote, kad sekate Lietuvoje vykstančius įvykius. Žinoma, turėjote girdėti ir apie begalinius skandalus mūsų valstybės valdžioje. Tačiau — tai tik sergančios visuomenės atgarsis. Valdžia nėra vienintelis blogis mūsų valstybėje, nes ji ateina būtent iš pačios visuomenės, kuri dažniausiai

mėgsta skųstis ir laukti manos iš dangaus ar išgelbėtojo avinėlio, maždaug tokio, koks buvo apgailėtinas rusų statytinis. Manau, kad ir emigracijos mastai nėra vien tik ekonominių priežasčių sukeltas padarinys.

Viskas prasidėjo maždaug prieš 60 metų, kai naujausia ir iki tol nematyta despotizmo ir feodalizmo forma (arba blogio imperija — SSRS) pamynė mūsų taikų, nuo seno žemdirbystės besiverčiančių, žmonių valstybę. Tikriausiai sovietinio laikotarpio padariniai Jums ir taip gerai žinomi: sugriauta bėmodernėjanti ekonomika, šimtų tūkstančių tremtinių, daugiau nei 40,000 partizanų mirtis, sunaikinta pati pajėgiausia lietuvių tautos dalis.

Susikūrė valdantysis nutautėjų sių komunistų sluoksnius, kurių pagrindinis šūkis turėtų skambėti maždaug taip: „ranka ranką plauna“, bei dar patriotiškai mąstantys, senelių ir tėvų kančias atsimenantys lietuviai. Jiems visus 50 metų teko gyventi nuolatinėje baimėje, iškęsti viską apimantį psichologinį smurtą. Jie neturėjo jokių galimybių reikšti savo nuomonę, juo labiau įsivaizduoti, kas yra demokratinė valstybė ir jos valdymas. Ši tautos dalis nuolatos reiškė nepasitenkinimą, kuris XX a. pabaigoje, susidarius sąlygoms, peraugo į Sąjūdį, o vėliau į Lietuvos Respubliką.

Kas gi pasikeitė? Beveik nieko — maždaug taip turėtų nuskambėti atsakymas į šį klausimą, nes tauta liko susiskaldžiusi, įpratusi reikšti tik nepasitenkinimą ir nieko nedaryti, bijanti išlikusio, į mafiją panašaus, valdančiojo sluoksnio. Tai tęsiasi iki šių dienų. Jauni, demokratiškai mąstantys žmonės nepakeldami sudarančios psichologinės įtampos, politinių klanų spaudimo, jausdami bejėgiškumą susikurti geresnį rytojų savoje žemėje, vis dažniau bėga svetur. Todėl tai nėra vien tik ekonominių padarinių priežastis. Kiti, komunistų vaikeliai, arba šiaip perėjūnai, toliau tęsia savo naikinamąjį darbą valdžios struktūrose.

Užtenka pažvelgti į švietimo sistemą. Ne šiaip į mokyklas, gimnazijas, o į universitetus. Būtent į universitetus, kur turėtų būti auginama naujesnė, geresnė lietuvių karta. Ankstesnėje sistemoje susikūrė uni-

versitetai nėra linkę įsileisti į savo tarpą naujai mąstančių, perspektyvių mokslininkų. Tai yra faktas, kuris vis akivaizdžiau matomas. Žmonės lieka vis labiau susiskaldę, apsupti baimių ir nematomų priešų. Taigi toks yra mano, kaimo moksleivio, požiūris į šiuolaikines Lietuvos valstybės problemas.

...

Pradėjau rašyti apie blogus dalykus, taigi reikėtų pakalbėti ir apie teigiamus pokyčius. Taip pat apie mokslą ir su juo susijusias galimybes (tai, kas yra man aktualiausia). Mano tėvai nuo pat mažens diegė supratimą apie mokslo, išminties svarbą ir prasmę. Dabar aš esu jiems dėkingas už rūpestį ir auklėjimo vargus. Mokslai metai iš metų vis gerėja, pasiekiami vis aukštesni rezultatai. Kokios yra galimybės Lietuvos kaimo vaikui siekti mokslo? Mano nuomone, ganėtinai palankios (žinoma, jei apskritai yra sudarytos sąlygos šeimose).

Pavyzdžiui, šiais metais įstojau į gabiausių Lietuvos vaikų papildomo mokymo įstaigą — Nacionalinę moksleivių akademiją. Tai yra projektas inicijuotas pilietiška aktyvių Lietuvos aukštųjų mokyklų profesorių, tokių kaip Leonidas Donskis bei garbingų žmonių kaip Martynas Švėgžda von Bekkeris. Taip pat projektui talkininkauja savanoriai, pilietiška nusiteikę studentai. Finansai yra gaunami daugiausia iš Europos Sąjungos fondų, taip pat remia tokios įmonės kaip UAB „Fermentas“, „Sicor Biotech“.

Kadangi man patinka biologija ir chemija, įstojau į biochemijos sekciją. Iš viso buvo surinkta 12 gabiausių moksleivių iš visos Lietuvos, taip pat ketinama plėsti šį mokinių skaičių. Įvairių universitetų profesoriai internetu siunčia mums užduotis, kurių kiekvieną turime įveikti per dvi savaites. Gerai užduotis įveikę akademikai kviečiami į sesijas. Jau turėjau tris sesijas, jos vyko Kaune, Palangoje, Vilniuje. Sesijų metu važinėjame į įvairius universitetus, vyksta paskaitos, mums dėsto įžymūs mokslininkai, savų sričių specialistai. Taip pat vyksta laboratoriniai darbai, stebime mokslininkų darbą, kartais net ir labai sudėtingus eksperimentus.

Nakvynė, maistas, transportas — viskas nemokama. Tiesiog reikia netin-gėti mokytis, nesvarbu, ar tu iš kaimo, ar iš miesto. Taip savo mokymosi dėka šiais metais pabuvojau Kardiologijos, Biochemijos, Biotechnologijų institutuose, Vytauto Didžiojo, Vilniaus, Kauno medicinos universitetuose, Tado Ivanausko zoologijos muziejuje, Kauno botanikos sode. Bet labiausiai išimtinė dienos praleistos Vilniuje, kuomet dirbome mūsų rėmėjo UAB „Fermentas“ laboratorijoje, karpėme DNR, sėjome genetiškai modifikuotą bakterijų kolonijas.

Akademijoje įgavau daug žinių, kurios man padėjo laimėti III vietą Lietuvos mokinių biologijos olimpiadoje. Tai išties nemažas pasiekimas, nes kai kurie universitetai šalies olimpiadose laimėjusiems moksleiviams prie egzaminų prideda daug taškų, todėl man jau bus kur kas lengviau įstoti. Taip pat norėčiau paminėti Lietuvos Gamtos mokslų olimpiadų asociaciją. Tai asociacija sukurta jaunų žmonių, patriotiškai nusiteikusių studentų, kurių indėlis į olimpiadų organizavimą yra tiesiog milžiniškas. Pats patyriau, kaip smagu yra dalyvauti jų organizuojamoje šalies biologijos olimpiadoje. Tai nepakartojamas renginys, kurio metu vienijamas talentingas šalies jaunimas, skiepijamas noras tobulėti ir mokytis.

Vis dėlto jau kai kas keičiasi į šviesiąją pusę mūsų šalies gyvenime. Lenkiu galvą prieš šiuos jaunus žmones, taip pat ir patriotišką Nacionalinę moksleivių akademiją, kuri ne tik moko, bet ir skatina morališkai ir dvasiškai tobulėti gabųjį šalies jaunimą. Rytoj išvykstu į vasaros sesiją Nidoje. Ten praleisiu dvi savaites tarp profesorų, kultūringų, talentingų, jaunų žmonių, įgysiu daugiau patirties ir kultūrinės veiklos žinių.

Taigi parašiau toki laišką Jums, nes norėjau parašyti tai, ką mąsto jaunas žmogus. Pamaniau, kad tai galėtų būti įdomiau, negu skaityti straipsnius iš internetinių laikraščių. Norėčiau Jums perduoti nuoširdžiausius linkėjimus! Būkite sveiki!

Pagarbiai Jūsų,
Simonas Masiulis

Sušlapės, bet neprarandęs optimizmo, augantis Lietuvos jaunimas 2007 m. Dainų šventėje Vilniuje.

Jono Kuprio nuotr.

Iš dešinės: dr. prof. J. P. Lubicky, ses. Sherry Smith, dr. Saniukas, dr. Patricia Hsu, dr. Sean Garringer, dr. Light, dr. Zimonaite, dr. Galvydienė, ses. Kathy Folina, dr. N., ses. Pauline Kelly, Marija Krauchunienė (viduryje), dr. Doveikienė, ortopedinio skyriaus slaugės, dr. Rugienytė.

TRADICINĖ AMERIKOS DAKTARŲ KELIONĖ

Kaip ir kiekvienais metais „Lietuvos vaikų viltis“ suorganizavo daktarų kelionę į Lietuvą

Marija Krauchunienė yra „Lietuvos vaikų vilties“ (LVV) komiteto narė visuomeniniams ryšiams nuo pat organizacijos įsikūrimo 1990 m. (Komiteto pirmininkė — Gražina Liautaud), Shriners ligoninėje vertėjavusi ir globojusi gal apie 200 LVV atvežamų iš Lietuvos gydytis į Čikagą vaikų su ortopedinėmis negaliomis, jų motinas ar tėvus (Vaikai turėdavo būti lydimi vieno iš tėvų, ar globėjo).

Krauchunienė ištiesimais valandomis dieną ir naktį vertėjaudavo operacijų metu, ramindavo ir stiprindavo skausmo suspaustas motinas, tėvus ir vaikus, kad svetimoje aplinkoje ir nemokant kalbos prieš ir po sunkių operacijų jie jaustųsi kuo geriau.

Dabar Krauchunienė su daktarais kartą metuose važiuoja į Lietuvą irgi vertėjaudama ir pasimatydama su buvusiais pacientais, kurie jau ir mokslus yra baigę, ir šeimas sukūrę, ir kurie ją sutinka kaip brangią motiną.

Krauchunienė yra žinoma kultūrininkė, atsidavusi lietuviybei ir artimo meilės darbams, apdovano-

daugybę žymenų. 2005 m. ji buvo išrinkta Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus metų žmogumi už darbą Lietuvos laisvei, istorijai, tradicijoms ir kultūrai.

Toliau skaitykite pačios Krauchunienės trumpą pranešimą iš paskutinio apsilankymo Lietuvoje su amerikiečiais daktarais.

Aldona Šmulkštienė

„Lietuvos vaikų vilties“ pastangomis ir pinigais 2007 m. vasario 2 d. grupė Amerikos medikų išvyko į Vilnių iš O'Hare oro uosto. Vykstantys asmenys buvo šie: dr. prof. John Paul Lubicky, ortopedinės chirurgijos specialistas, dr. prof. Terry Light, rankų chirurgijos specialistas, rezidentas dr. Sean Garringer, rezidentė dr. Patricia Hsu, operacinės seselės — slaugės: Pauline Kelly, Sherry Smith, Kathy Folina, Marija Krauchunienė.

Kiekvienam iš keliavusiųjų buvo leista vežtis po vieną lagaminą. Vietoj leidžiamo antro lagamino buvo siunčiama dėžė su Vilniaus universiteto Vaikų ligoninei dovanojamais instrumentais, operacijoms reikalingomis

medžiagomis bei kitais ortopediniam skyriui reikalingais daiktais. Keliautojų grupėje buvo 8 asmenys, o paruoštos 9 dėžės, todėl teko primokėti už vieną iš jų. Visos dėžės buvo didesnės ir sunkesnės nei taisyklės leidžia, tačiau „Lufthansa“ priėmė be barimo.

Vilnių pasiekėme šeštadienį, vasario 3 d. po pietų, kur buvom sutikti būrio vaikučių, jų tėvų ir, žinoma, ligoninės daktarų. Vos spėjus užsiregistruoti viešbutyje, nuprausęs kelionės dulkes, visi atvykėliai patraukė į ligoninę, kad galėtų pasiruošti ateinančiai „rugiapjūtei“, išpakuoti dėžes. Sekmadienį prasidėjo vaikų tikrinimai klinikoje ir aptarta operacijų eilė.

Dr. Lubicky padarė 13 operacijų, kai kurias iš jų darė ligoninės chirurgai, stebimi ir patariamai dr. Lubicky, o ypač komplikotas operacijas atliko jis pats, naudodamas naujausią techniką ir priemones (varžtus, specialaus metalo juostas ir pan.) bei aiškindamas ji stebėjusiems gydytojams.

Dr. prof. Lubicky klinikoje kon-

sultavo 80 vaikų, jis taip pat atliko 11 operacijų ir konsultavo 25 vaikus. Buvo surengti daktarų pasitarimai-seminarėliai apie operacijų metodus, naudojamą medžiagą, gijimo periodus ir t.t. Teko pastebėti, kad žmonės, turintys vaikučių su negalia, stengiasi patekti į Vilniaus universiteto Vaikų ligoninę iš tolimiausių Lietuvos vietovių, nes garsas paplito, kad tai pažangiausia ligoninė Lietuvoje dėka „Lietuvos vaikų vilties“ ir dosnių rėmėjų.

Šįmet lankymasis Vilniuje buvo viena diena trumpesnis nei ankstesniais metais, tad ir darbų laikas ilgesnis. Vasario 8 d. atvykusi Sveikatos apsaugos ministerijos sekretorė Romalda Baranauskienė su padėkos raštais Amerikos medikams už jų suteiktą pagalbą Lietuvos vaikams turėjo palaukti porą valandų, kol galų gale dr. Lubicky užbaigė paskutinę operaciją. „Lietuvos vaikų vilties“ nariai Lietuvoje surengė vakaronę, taip atsiviešino su svečiais. Vasario 9 d. vakare keliautojai sugrįžo į Čikagą.

Marija Krauchunienė

KAM PRIKLAUSO LIETUVOS SUVERENITETAS

Atkelta iš 3 psl. ar šitoks „atstovavimas“ nėra tiesioginė Konstitucijos išdavystė? Ar žodžiai, kad „Lietuvos valstybę kuria Tauta. Suverenitetas priklauso Tautai“ (Lietuvos Konstitucija, 2 straipsnis) vis dar nėra tuščios frazės? O gal Lietuvos suverenitetas jau išties tautai nebepriklauso, gal jis jau dujų importu tarpininkų ar jų palaikomų partinių funkcionierių nuosavybė?

Štai vėl situacija, reikalaujanti sprendimo. Kokį atsakymą į šią krizinę padėtį įstengs pateikti Lietuva — lemtingai priklausys jos ateitis.

...

Prieškario Lietuvoje sisteminė politinės santvarkos krizė irgi išryškėjo 18 nepriklausomybės metais, kai tapo akivaizdu, kad tautininkų režimas tapo uždaru klanu, nebe-

įstengiančiu atsinaujinti ir nebepajėgiančiu adekvačiai reaguoti į socialinius bei politinius valstybės iššūkius. 1936 m. grupė akademinio pasaulio, kultūros ir visuomenės atstovų „Naujojoje Romuvoje“ paskelbė valstybės ir visuomenės atnaujinimo programą, pavadintą „Į organiškiosios valstybės kūrybą“, kur pateikė laipsniško valstybės modernizavimo planą. Tautininkų režimas nervingai pasitiko intelektualų siūlymus, įskaitant ir ne viešus, privačiai prezidentui A. Smetonai adresuotus prof. Kazio Pakšto ir prof. Stasio Šalkauskio memorandumus apie išbandymus, kurie neišvengiamai artėja, ir kuriems Lietuva privalo deramai ruošis. Atsiverti savajai visuomenei autoritariniam režimui išminties tada, deja, nepakako. Kaip bus dabar?

Tarptautinės aplinkybės šian-

dien, žinoma, kitos. Tų grėsmių, kurios buvo tokios akivaizdžios anuomet, dabartiniu metu, bent artimoje ateityje, lyg ir nematyti. Tačiau tai nereiškia, kad grėsmių Lietuvai nėra apskritai.

...

Jau minėtasis Davies štai ką rašo apie Sovietų Sąjungos griūtį: „Iš sovietijos subyrėjimo akivaizdžiausias tas faktas, kad jis įvyko dėl jos natūralių priežasčių. Jos neužkariavo barbarai kaip senovės Romos, jos nepasidalijo grobuoniški kaimynai kaip Žečpospolitos, ji išnyko ne todėl, kad neatlaikė didžiojo karo įtampos kaip Habsburgų dinastija. Ji nebuvo įveikta žūtbūtinėse grumtynėse kaip nacistų Reichas. Ji mirė, nes kitaip negalėjo būti“.

Anglų istorikas pastebi, kad

„groteskiški jos vidinės struktūros organai“ tapo didžiausiu savosios visuomenės priešu, alinusi žmones ir trukdžiusiu jiems apsirūpinti „būtiniausiais gyvenime dalykais“. Branduoliniame amžiuje sovietų imperija „nebegalėjo kaip jos carų pirmtakė išspręsti vidinių savo problemų ekspansija. Ji nepakentė reformų deguonies, tad sprogo iš vidaus. Galima sakyti, kad ją ištiko trombozė, už kurią baisesnės istorija nebuvo mačiusi.“

Ką daryti, kad „trombozė“ neištiktų Lietuvos, kad ji „nesprogtų ir vidaus“, kad žmonės nebėgtų ir savo krašto, o tėvynėje galėtų gyventi oriai ir apsirūpinti „būtiniausiais gyvenime dalykais“?

Apie tai — jau kitame rašinyje.

Balsas.lt

Koncertuoja Leonidas Donskis ir „Baltijos gitarų kvartetas”.
Linos Petrauskienės (ELTA) nuotr.

Gitarų koncertas VSD karininkui Vytautui Pociūnui atminti

Atkelta iš 1 psl.

„Metinės paprastai daugeliui žmonių yra proga, kai dūšėlė gali jau ramiai ilsėtis, o šiuo atveju kažkaip taip vis tiek neramu. Ir kad tie tyrimai nebaigti, kad nepabaigta viskas yra. Man atrodo, ką mes galime padaryti, kad tai dūšelei būtų nors kiek ramiau, tai užuot kūrus kažkokias komisijas neišskios paskirties, galėtų ir prezidentas ir premjeras pagaliau pasisemti drąsos ir pasakyti tiesiai šviesiai, už ką Vytautas buvo apdovanotas“, — kalbėjo L. Pociūnienė.

Ji teigė mananti, kad visuomenininkams šią bylą tirti dar anksti.

„Aš manau, kad mes gyvename teisnėje valstybėje ir pirmiausia reikia iki galo įgyvendinti visas teises procedūras. Prezidentas ir premjeras, jeigu prokurorai ir teisėjai nevykdo savo pareigų, gali juos pakeisti“, — sakė našlė.

Vienas iš renginio organizatorių, nevyriausybinių organizacijų „Piliečių santalka“ narys Darius Kuolys sakė, kad nors koncerte ir nebuvo sakomos kalbos, meno žmonės per muziką išreiškė savo pilietinę poziciją.

„Meno, kultūros žmonės prisiminė metines ir tai yra tam tikras solidarumas su žmogumi, kuris jau negali apsiginti nuo šmeižto. Kitas dalykas — tai yra pasisakymas už skaidresnę, padoresnę valstybę, nes

visa V. Pociūno žūtis ir tos žūtis tyrimo istorija atskleidė gana dramatišką mūsų valstybės būklę“, — dėstė D. Kuolys.

Koncerte šešto dešimtmečio grupės kūrinius atlikęs L. Donskis sakė dainavęs tai, kas eina iš širdies.

„Dainavau tai, ką norėčiau pats girdėti, žmogų reikia prisiminti tuo, kas eina iš širdies“, — po koncerto pasakojo filosofas.

Tuo pat metu Lukiškių aikštėje V. Pociūno atminimas buvo paminėtas Vilniaus sąjūdžio tarybos organizuotame renginyje. Jame dalyvavo 15 žmonių, tarp kurių buvo kunigas Alfonsas Svarinskas.

Nors minioje buvo matyti prezidento V. Adamkaus kanceliarijos darbuotojų, paties šalies vadovo nebuvo. Pagal oficialiąją darbo tvarkę, V. Adamkus turėjo po valandos dalyvauti netoliese vykusiame renginyje.

„Nesitikėjau, kad prezidentas išeis. Pakanka to, kad jis žinojo ir pritarė šiai akcijai. Man atrodo, kad V. Adamkus pasiėmė taktiškai ir supratingai: jo pasirodymas galėjo būti interpretuotas kaip politinis gestas ar viešųjų ryšių akcija“, — sakė L. Donskis.

Jis užtikrino, kad nebando konfrontuoti su šalies vadovu — renginio vietą parinko ne jis, o organizatoriai.

Prasidėjo „Baltijos kelio“ bėgimas

16-ojo „Baltijos kelio“ bėgimo dalyviai.

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (ELTA) — Ketvirtadienį Vilniuje, Arkikatedros aikštėje, prasidėjo tradicinis estafetinis „Baltijos kelio“ bėgimas, kurio dalyviai šeštadienį finišuos Taline, Estijos parlamento rūmų kieme. Šis renginys skirtas Juodojo kas-

pino dienai ir Baltijos šalių vienybės bei solidarumo gyvavime Baltijos kelyje 17-osioms metinėms paminėti.

Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacijos iniciatyva rengiamas bėgimas įvyko jau 16-ąją kartą. Jame dalyvauja 30 Lietuvos ir Latvijos bėgikų.

Nijolė Sadūnaitė: mes esame skirtingose barikadų pusėse

Atkelta iš 1 psl.

monsinjoras Alfonsas Svarinskas.

„Mūsų keliai diametraliai išsiskyrė, — teigė N. Sadūnaitė, paklausta, kodėl rengiami du minėjimai. — Gal ir būtų galima nueiti į tą filharmoniją, bet juk ten bus gryna Pakso reklama.“

— Ko siekėte 1987 m. rugpjūčio 23 d. organizuodami mitingą?

— Norėjome pabrėžti, kad Ribbentrop-Molotov paktas yra nusikaltamas. Kad didžiausi nusikaltėliai Stalin, Hitler sunaikino daug žmonių, solidarizuoti tris Baltijos kraštus, pagerbti nekaltai žuvusias, nukankintas aukas. Tokia buvo mintis.

Aš neprisidėjau prie mitingo organizavimo. Kiek žinau, tai darė dabartinis kunigas Julius Sasnauskas, Petras Cidzikas ir Vytautas Bogušis su Antanu Terlecku. P. Cidzikas yra sakęs, lyg jis užsiminęs, jog reikia paminėti pakto nusikaltamumą.

Kilo klausimas, kur susirinkti? Kažkas siūlė prie Žemaitės paminklo. Bet ten juk šalia KGB, užduras skverras, iškart visus susems. O čia prie A. Mickevičiaus paminklo, prie Vilnelės, yra visokių kampukų, per kuriuos buvo galima greičiau išsiskirstyti, jeigu milicininkai elgsis agresyviai.

Paprastai kiekvieną sekmadienį 10 val., kas galėdavome iš vadinių atskalūnų rinkdavomės Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Kartą ten sutinku A. Terlecką. Jis sako, ar pasirašytumei, kad prie A. Mickevičiaus paminėsime nusikaltimą pakta. Sakau, gerai, galiu ir krauju pasirašyti.

Tada nesakė, kad kas nors kalbės per mitingą. Tik iki jo likus trims dienoms, prasiitarė, kad kalbėti ruošia P. Cidziką. Sakau, tai kodėl man nesakėte. Terleckas sako: tau skambindavo Algis Klimaitis iš Vokietijos. Bižojo, kad jam neprisitarčiau. Tada P. Cidziko iš namų galėjo neišeiti.

A. Klimaitis iš tiesų skambino ir domėjosi, kas organizuoja mitingą. Sakau: „Aš organizuoju“. Dažnai mano telefonas būdavo atjungtas, bet kai skambindavo A. Klimaitis jis netikėtai „atgydavo“.

— Prisiminkite, kaip tą dieną visas vyko.

— Buvo sekmadienis, Šv. Mikalojuje buvo be galo daug žmonių, daug jaunimo tada gavo sutvirtinimo sakramentą. Tuomet ten kunigavo Stanislovas Valiukėnas, jam jau buvo per 80 metų.

Bažnyčia sausakimša. Aš paskutinę priėjau išpažinties. Visi buvome perspėti, kad už dalyvavimą mitinge gresia 15 metų, todėl galvojau, reikia apsisvalyti.

Iš ryto kunigas buvo užsiminęs, kad per pamaldas paragins žmones eiti prie A. Mickevičiaus paminklo. Pamenu, jis stovėjo priešais altorių atsistojęs. Pradėjo kalbėti, bet pasakęs porą sakinių staiga krito aukštiekninkas. Žmonės pradėjo klykti. Patarnaujantieji jį nunešė ir zakristiją, o po kelių minučių iš ten kažkas atėjęs pasakė, jog kunigas mirė. Tai buvo paskutinė Ribbentrop-Molotov auka.

Po šv. Mišių pasiriešė juodus kaspinus visi nuėjome prie A. Mickevičiaus. Pakeliui buvo keli milicijos būriai, bet jie mums netrukė. Prie paminklo susirinko apie 200 žmonių, nors praeinančiųjų buvo labai daug. O jau brolių kagėbistų!.. Daugelį jų iš veido pažinojau, nes dažnai jie mane sekė, suimdavo. Jie filmavo, foto-

grafavo. Net priešais esantis namas, kurio langai išdažyti, buvo pilnas filmuojančių kagėbistų.

Paskelbė tylos minutę. Ir matau, kaip civiliai apsirengę pareigūnai prieina prie kelių močiucių, atkiša mikrofoną ir klausia, ko jūs čia atėjote. O jos nežino, ką sakyti. Sakau: žiūrėk, Antanai, kas darosi. Pasakys, kad už dolerių maišus žmonės suvaryti ir net negali pasakyti, ko atėjo.

Sakau: Antanai, reikia kalbėti. Sakau, aš kalbėsiu. Jis man — kalbėk.

Kadangi neturėjome jokio mikrofono, stengiausi kalbėti garsiai. Paskiau, jog susirinkome paminėti didžiausių banditų Stalin ir Hitler sąmokslą. Padėkojau broliams kagėbistams, kuriuos čia gausiai matau, kad per žiniasklaidą apie mūsų mitingą paskelbė. Mes juk neturėjome galimybės paskelbti. Sakiau, kad Dievas davė kiekvienam žmogui laisvę, kaip didžiausią dovaną, kad Baltijos kraštų okupacija yra didelis nusikaltimas, nors atrodo neįmanoma išsilaisvinti iš blogio imperijos, bet Dievui nėra negalimų dalykų.

Kokias aštuonias minutes kalbėjau. Dar pasakiau, kad Dievo padedami būsime laisvi. Sugiedojome tautišką giesmę, „Marija, Marija“. Baigdamas pridūriau, kad tuo organizatoriai baigia savo kalbas, o už tų, kurie kalbės vėliau, žodžius nebeatsakome. Juk galėjo būti provokatorių.

— Kada ir kodėl išsiskyrė jūsų keliai su A. Terlecku, V. Bogušiu?

— Netrukus po mitingo, 1988 m. vasario 16 d. Kagėbistai mane sulaukė tos dienos rytą. Nuvezė į KGB rūmus, tik šįkart kažkodėl vedė per pagrindines duris. Einu pirmą, už manęs — milicininkai. Praeinu budėtoją, atidarau antras duris ir pamatau koridoriuje koki 40–50 kagėbistų. Matyt, ką tik išėję po rytinės penkių minutės. Aš kad užriksiu: „Su Vasario 16-ąja, broliai!“ Atrodė, jog bomba sprogo! Kaip aš juos išgąsdinau! Gavau į kuprą.

— Nugrūdo į Eismunto, tuometinio Lietuvos KGB vadovo, kabinetą. Ten buvę aukšti pareigūnai, kad pradės rėkti: „Von iš Lietuvos. Milijonus kainavai, jau įgrisai. Amerika, Kanada, Europa? Kur nori?“ Sakau, noriu likti Lietuvoje. Vakare paleido.

Kitą dieną po šios Vasario 16-osios V. Bogušis manęs paprašė paskambinti į Maskvą ir pasakyti, kad per nesankcionuotą mitingą Vasario 16-ąją buvo sumušti ir i Santariškių traumatologinį skyrių paguldyti 87 ar 89 sunkiai traumuoti žmonės. Perklausu, ar tikrai, sako — tikrai.

Paskambinau savo prieteliui Maskvoje, pažinojau ten daug gerbiamų gerų žmonių, kurie buvo kalėjė. Jie pranešdavo Amerikos ambasada, o iš ten informacija keliaudavo į informacijos centrą Brooklyn. Iš to centro informaciją gaudavo žurnalistai.

Tačiau po dienos ar kitos sužinojau, kad Santariškėse iš viso nėra Traumatologijos skyriaus. Lekiu į Savičiaus gatvę, kur gyveno V. Bogušis. Pas jį sėdi A. Terleckas. Sakau: Vytaite, ką padarei? Juk ne mane kompromituojate, o Lietuvą.

A. Terleckas juokiasi, sako, galėjai sakyti, kad 200 guli traumatologiniame. Sakau, viskas man, vyrai, aišku, mes einame į skirtingas puses. Daugiau jokių bendrų akcijų, parašų rinkimų nebus.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV centrinėje dalyje per potvynius žuvo 22 žmonės

Potvynis Ohio valstijoje.

Čikaga, rugpjūčio 23 d. („Reuters“/BNS/„Draugo“ info.) — Dėl ne vieną dieną Jungtinių Valstijų centrinę dalį merkančių smarkių liūčių trečiadienį iš krantų išsiliejo upės nuo Nebraska rytų iki Ohio ir žuvo mažiausiai 22 žmonės.

Padėtis sparčiai blogėja Ohio. Čia vandens lygis smarkiai pakilo 21 apygardoje, iš kurių devyniose, esančiose valstijos šiaurinėje ir centrinėje dalyse, buvo paskelbta nepaprastoji padėtis.

Beveik visą šią savaitę regione prognozuojamos smarkios liūtys. Virš JAV centrinės dalies lėtai slenka atmosferos frontas ir dėl šalto oro sandūros su iš Meksikos įlankos atslinkusia drėgno oro mase čia nesiliauja audros.

Dėl potvynio iš Findley miesto Ohio gelbėtojai ir ugniagesiai valtimis iš užlietų namų ir darboviečių evakavo daugiau nei 100 žmonių, pranešė valstijos Nepaprastųjų situacijų valdymo agentūros atstovas spaudai Tom Hunter.

Keliuose miestuose po vandeniu atsidūrė automobiliai ir buvo užlietos gatvės, o šimtai gyventojų perkelti į laikinus būstus gretimose apygardose.

Pasak T. Hunter, kol kas negauta

pranešimų apie sužeistus žmones.

„Tai baisiausias potvynis, kokio daugelis šių bendruomenių nėra mačiusios 100 metų. Daug žmonių turės nuo pamatų atstatyti savo namus ir pradėti gyvenimą iš naujo. Mūsų širdys yra kartu su tomis šeimomis“, — sakė jis.

Iowa gubernatorius Chet Culver penkias apygardas, dauguma kurių yra valstijose šiaurės vakaruose, paskelbė nelaimės zonomis, leisdamas valstijos lėšas nukreipti vietos bendruomenėms.

Išpėjimai dėl potvynio ar staigaus potvynio taip pat buvo paskelbti kai kuriems Nebraska, Illinois ir Indiana valstijos rajonams.

Tuo tarpu Oklahoma ir Texas toliau likviduojami per regioną praslinkusios nusilpusios tropinės audros „Erin“ sukulto potvynio, dėl kurio savaitgalį žuvo beveik 30 žmonių, padariniai.

Oklahoma gubernatorius Brad Henry trečiadienį paprašė Baltųjų rūmų tris valstijos apygardas paskelbti nelaimės zona.

Trijose Oklahoma apygardose audros smarkiai apgadino beveik 500 namų, 42 namai buvo visiškai sugriauti, o 192 padaryta didelė žala, nurodė jis.

Demokratai pasmerkė Bush politiką dėl Irako

Washington, DC, rugpjūčio 23 d. („Reuters“/BNS) — Jungtinių Valstijų demokratų partijos vadovai smarkiai sukritikavo prezidento George W. Bush kalbą, kurioje jis gynė savo vykdomą politiką Irako atžvilgiu.

Amerikos vadovas aiškino, kad karinis atsitraukimas galėtų sukelti tokį perversmą, koks įvyko JAV pajėgoms palikus Vietnamą.

Senato vadovas Harry Reid nesutiko su šiuo palyginimu ir sakė, jog sprendimas surengti invaziją į Iraką buvo viena didžiausių klaidų Jungtinių Valstijų istorijoje.

Senatorius John Kerry prezidento kalbą pavadino neatsakinga ir neišmanėliška. Kartu su H. Reid jie paragino G. W. Bush kuo greičiau keisti užsienio politikos kursą.

Kreipdamasis į karo veteranus Missouri prezidentas taip pat išreiškė savo paramą Irako ministrui pirmininkui Nouri al-Maliki, nors anksčiau ir kritikavo jo vyriausybę dėl politinės pažangos trūkumo Irake.

Kreipdamasis į tūkstančius karo veteranų, nemažai kurių tarnavo Azijoje, G. W. Bush atliko parengiamąjį darbą prieš rugsėjo viduryje laukiamą svarbią ataskaitą apie Iraką, kurioje, kaip manoma, bus konstatuoti tam tikri pasiekimai saugumo klausimais, tačiau pripažinta, jog siekiant politinio susitaikymo pažangos beveik nėra.

Prezidentas sakė, kad Jungtinės Valstijos suinteresuotos tęsti darbą siekiant stabilizuoti padėtį Irake ir paminėjo šiuolaikines demokratijas Japonijoje ir Pietų Korėjoje.

EUROPA

MINSKAS

Baltarusijos opozicinio jaunimo vadovas Pavel Severinec trečiadienį buvo nuteistas 15 parų arešto, sakoma buvusio kandidato į šalies prezidentus Aleksandr Milinkevič tinklalapyje. P. Severinec buvo sulaikytas rugpjūčio 19 dieną Breste per savo knygos „Laiškai iš miško“ pristatymą. Kitą dieną jam buvo surašytas administracinio teisėtvarkos pažeidimo protokolas. Drauge su P. Severinec pristatyme buvo sulaikyti dar 28 žmonės. Nuo 2005 iki 2007 metų P. Severinec atliko laisvės apribojimo bausmę už protesto akcijų organizavimą. Jis išėjo į laisvę nedaug laiko likus iki bausmės termino pabaigos.

TALINAS

Nusikaltimais žmoniškumui kaltinamo pirmojo Estijoje Sovietų Sąjungos didvyrio Arnold Meri teisme, kaip numatoma, liudys beveik 80 žmonių. Tai rašo laikraštis „Postimees“, pažymėdamas, kad jų parodymai turi padėti išaiškinti 1949 metų kovo trėmimų aplinkybes. Nors A. Meri teigia, kad dalyvavo masiškai tremiant Hyjumos salos gyventojus kaip Estijos KP CK įgaliotinis, kurio užduotis buvo kontroliuoti operacijos eigą, surinkti per tyrimą duomenys rodo ką kita. „Mes turime įrodymų, kad A. Meri dalyvavo rengiant kovo trėmimą, — pareiškė Lejėnės apygardos prokuratūros prokurorė Sirje Hunt. — Būdamas įgaliotinis jis buvo vienas šios operacijos koordinatorių“.

RUSIJA

MASKVA

Situacija dėl paminklo sovietų kariui-išvadotojui perkėlimo į kitą vietą rodo nepagarbą Rusijos vaidmeniui Antrajame pasauliniame kare, mano Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos pirmininkas Rene van der Linden. „Aš rimtai gilinuosi į šį reikalą. Nuoširdžiai apgailestauju, kad jis pakrypo tokia linkme, juk

tai nepagarba Rusijai ir jos vaidmeniui Antrajame pasauliniame kare“, — pareiškė R. van der Linden interviu televizijos kanalui „Russia Today“. Jis papasakojo, kad antrojoje rugsėjo pusėje vyks su vizitu į Baltijos šalis. „Ten per mūsų derybas aš kalbėsiu ir istorinės praeities tema, taip pat mes apsvaistysime rusakalbių gyventojų Baltijos šalyse statusą“, — sakė R. van der Linden.

Rusijos karinių pajėgų generalinio štabo viršininkas armijos generolas Jurij Balujevskij pavadino ha-liucinacijomis Gruzijos pareiškimus, kad Rusijos lėktuvai skraido virš Kodorio tarpukalnės. „Tikriausiai mūsų kolegoms Gruzijoje prasideda ha-liucinacijos“, — ketvirtadienį pareiškė J. Balujevskij. Taip jis komentavo trečiadienį gautą Gruzijos notos kopiją. „Jie neva vėl pamatė savo priešraketinės gynybos priemonėmis valstybės sienos pažeidimą virš Kodorio tarpukalnės rugpjūčio 21 dieną“, — sakė J. Balujevskij.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV sausumo pajėgų majorui, jo žmonai ir seseriai trečiadienį buvo pareikšti kaltinimai paėmus milijonus dolerių kyšių mainais už tiekimo sutartį su Gynybos departamentu. Federalinės didžiosios žiuri Texas gražintoje kaltinamojoje išvadoje John Cockerham, jo žmona Melissa ir sesuo Carolyn Blake kaltinami dėl slapto susitarimo apgaule įgyti JAV vyriausybei priklausantį turtą, kyšininkavimo ir trukdymo teisingumui, kai J. Cockerham 2004-2005 metais Kuveite buvo už tiekimo sutartį atsakingas karininkas. Jie taip pat apkaltinti dėl šamokslo plauti pinigų.

ČIKAGA

Automobilių pardavimai Jungtinėje Amerikos Valstijose gali sumažėti iki žemiausio lygio per pastaruosius devynerius metus, nes nekilnojamojo turto krizė ir augantys vartotojų išsiskolinimai stabdo automobilių paklausą, teigiama ketvirtadienį pasirodžiusioje ekspertų apžvalgoje. Lengvųjų automobilių pardavimai gali šiemet gali sumažėti 350,000 iki 16,2 mln. automobilių.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Krovinių pakeičimas visoje Amerikoje.

Air Freight

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

BEISBOLAS

Lietuvos jaunieji beisbolininkai
Amerikoje pergalių neiškovojo

EDVARDAS ŠULAITIS

Vilniaus „Sporto vilkų“ beisbolo klubo komanda, kuri žaidė Pasaulio beisbolo mažosios lygos „senior“ grupėje Bangor mieste Main valstijoje, išvyko į namus, neiškovojo nė vienos pergalės.

Lietuvos beisbolininkai šiame garsiaame turnyre, atstovavę Europai, Vidurio Rytams ir Afrikai, neprilygo savo varžovams iš kitų beisbolą stipriai žaidžiančių pasaulio kraštų, tarp jų ir JAV komandoms.

Turnyre dalyvavo 10 ekipų, iš kurių penkios — įvairių JAV rajonų čempionai; Pietų Amerikos atstovai — Venesuela, „Azijos — Ramiojo vandenyno“ nugalėtojai, Kanada, šeiminkai — Main valstijos čempionai, ir Lietuva.

Komandos burtų keliu buvo padalintos į dvi grupes, tarpusavy jos žaidė pagal taškų sistemą. Lietuvos komanda iš eilės pralaimėjo New Jersey ekipai 1:4, Texas 1:10, Michigan — 2:12. Paskutinės rungtynės mūsų suvedė su buvusiais čempionais iš Venesuela. Lietuviai dar rungtynių antroje pusėje pirmavę 4:3, vėliau pasimetė ir sugebėjo pralaimėti 4:22.

Iš B grupės, kurioje žaidė ir lietuviai, į pusfinalius pateko Texas (su visomis pergalėmis) ir Venesuela (su vienu pralaimėjimu). A grupėje pirmoje vietoje — Hawaii komanda, neturinti nė vieno pralaimėjimo, antroje Georgia (su dviem pralaimėjimais).

Pusfinaliuose Venesuela sunkiai (5:4) palaužė Hawaii pasipriešinimą, o Georgia — sukūlė Texas atstovus 4:1.

Rugpjūčio 18 d. Bangor Mansfield stadione įvykusiame finale netikėtai pergalę net 9:0 rezultatu, iškovoję Georgia valstijos čempionai, kurie pajėgė įveikti buvusius čempionus beisbolininkus iš Venesuelos.

Lietuviai čia pasimokė

Apie Lietuvos atstovų (jie turny-

rinėje lentelėje stadione ir internete buvo pristatomi „Lithuania“ vardu) pasirodymą šiose pasaulio pirmenybėse telefonu kalbėjomės su komandos vadovu Virmidu Neverausku prieš pat komandai išvykstant atgal į namus.

Komandos vyr. treneris paminėjo, kad lietuviai bendrai pasirodė gerai. Tik juos sužlugdė gausios klaidos, už kurias reikėdavo brangiai mokėti. Keliose rungtynėse jos kainavo pergales.

Kaip sakė V. Neverauskas, dauguma lietuvių žaidėjų buvo jaunesnio amžiaus negu varžovai ir tai matosi rungtynių rezultatuose. Jo žiniomis net 10 lietuvių žaidėjų dar galės žaisti panašiam turnyre kitais metais, kai Lietuva irgi tikisi laimėti atrankines varžybas ir vėl atvykti Amerikon į Pasaulio jaunimo pirmenybes.

Mūsų šiek tiek
nekainavo

Jis pažymėjo, kad jo treniruojami žaidėjai ir treneriai, kaip ir Europos, Vid. Rytų ir Afrikos zonos atstovai, į JAV vykusį turnyrą keliavo nemokamai: jiems buvo apmokėtos visos kelionės ir pragyvenimo (buvo apsisotę gerame „Holiday Inn“ viešbutyje) išlaidos. Treneris taip pat džiaugėsi pirmenybių organizavimu.

V. Neverauskas pareiškė, jog, nors ir nepasiekė pergalių, lietuviai beisbolininkai įgavo daug patirties, kurią jie galės panaudoti ateinančiuose turnyruose. „Esu tikras, kad kitais metais, jeigu vėl dalyvausime panašiose aukšto lygio varžybose, tiek daug klaidų nedarysime“, — tikino vyr. treneris.

Treneris taip pat sakė, kad kitą pavasarį jo ekipa vėl planuoja atvažiuoti į St. Louis miestą ir čia apie 10 dienų rungtyniauti su vietinėmis komandomis, kaip kad ji darė šiemet.

Sugrįžę į namus, žaidėjai porą dienų žadėjo pailsėti, o tada komandos narių laukia rungtynės Lietuvos jaunimo pirmenybėse.

Sportas LIETUVOJE

Kauno sporto arenos reikalai

Kauno sporto arenos statybą galbūt išjudins pilietinės akcijos. Jose ketina dalyvauti ne tik kauniečiai, bet ir užsienyje gyvenantys lietuviai.

Kauno miesto vadovai nusprendė pradėti lėšų rinkimo vajų.

Kauno meras Andrius Kupčinskas svarsto galimybę, kaip būtų galima savivaldybės užsakymu į rinką išleisti gumines apyrankes, kurias įsigiję žmonės tokiu būdu paremtų naujuosius sporto rūmus.

Tarp jaunimo itin populiarios spalvotos apyrankės, kurias planuojama papuošti žodžiais „Kauno arena“, kainuos po 20, 50 ir 100 litų. Jas žadama platinti prekybos centruose, spaudos kioskuose. Šiuo metu aktyviai svarstomi ir kiti aukų kaupimo būdai.

Kauno savivaldybė ketina pasirūpinti, kad banke būtų atidaryta sąskaita, į kurią pinigų galės pervesti arenos likimui neabejingi gyventojai, įmonės, organizacijos. Svarstoma ir mokamos telefono linijos įdiegimo idėja — aukomis taptų norinčiųjų prisidėti prie arenos iškilimo skambučiai. Galėtų būti platinama pašto ženklai, suvenyrai, už ku-

riuos sumokėti pinigai būtų skirti svarbiausiam pastarojo meto Kauno objektui.

Meras A. Kupčinskas neslėpė džiugesio, kad visuomenė taip aktyviai palaiko arenos statybos idėją.

„Visos gautos lėšos bus skiriamos tik arenai. Įplaukas griežtai kontroliuosime, kad į šoną nenukeliautų nė vienas litas. Dešimtmetį užsitęsiam arenos statybos vilkinimui turi būti padėtas taškas“, — teigė A. Kupčinskas, įsitikinęs, kad sporto rūmų statyba sutelks miesto bendruomenę, o labdaros akcijos žadins kaunietišką patriotizmą.

Norą paaukoti pinigų Kauno sporto arenai jau pareiškė kelios užsienyje gyvenančios lietuvių šeimos. Miesto valdininkus pasiekė elektroniniai laiškeliai iš Čikagos (JAV), Dublino (Airija), jų autoriai tikina galėsį prisidėti prie lėšų rinkimo vajaus.

Pagal naujausius skaičiavimus, penkiolikos tūkstančių vietų arenos statyba kainuotų apie 200 milijonų litų. Iki 60 mln. litų jau pažadėjo skirti šalies Vyriausybė. Kaune rinkti Seimo nariai prašo skirti 100 milijonų litų.

ELTA

G. Mockaitis Europos čempionate — septintas

Vokietijoje pasibaigusiame 15-ajame Europos karšto oro balionų čempionate gerai pasirodė Lietuvos oreiviai.

Septintąją vietą užėmė Gintautas Mockaitis, surinkęs 13,694 taškus. Lietuvis laimėjo tris užduotis iš 20-ies galimų.

Rimas Kostiuškevičius (13,494 tšk.), nugalėjęs vienoje rungtyje, užėmė devintąją vietą. Vieną užduotį

laimėjęs Valerijus Machnorylovas (13,413 tšk.) galutinėje įskaitoje liko dešimtas. Tadas Gegevičius (12,882 tšk.), nors ir nelaimėjęs nė vienos užduoties, čempionate užėmė 14-ąją vietą. Senojo žemyno pirmenybės, surinkęs 15,161 tašką, laimėjo prancūzas Francois Messines.

Čempionate dalyvavo 79 pilotai iš 23 šalių.

ELTA

II LA LIETUVIŲ DIENŲ
VYRŲ KREPŠINIO TURNYRAS

Kviečiame dalyvauti II Lietuvių Dienų
Los Angeles vyrų krepšinio
varžybose, kurios įvyks spalio 5-7 dienomis.

Lietuvių Dienos LA bus rengiamos jau 21-ąją kartą,
jų metu susirenka tūkstančiai ne tik California lietuvių,
bet ir svečių iš visų valstijų bei Lietuvos.

Šiais metais numatoma daugybė koncertų, tradicinė mugė ir t.t.

Prašome komandas registruotis iki rugsėjo 7 d.

Registracijos mokestis — 250 dol.

Čekius siųsti adresu:

Los Angeles Lithuanian Athletic Club BANGA
1922 Calafia St. Glendale, CA 91208

Smulkesnė informacija:

Vilius Žukauskas, tel (310)908-8630,
el. paštas: zukauskasv@LosAngelesLB.com
Žygimantas Kiznis (323)633-4950, el. paštas: zyglis@aol.com

SIŪLO DARBA

Experienced Male & Female Live-in
CNA or Home Health Aide needed.
Must have valid proof to work in the
United States.
Must speak English & Drive.
312-648-1565

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agents Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Skolbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS
STANKUS

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

Kaip KGB kovojo prieš lietuvius „nacionalistus“

ALEKSAS VITKUS

Nr. 1

Jau atšventėme septynioliktąją Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį, ir, atrodo, jau pradėdame pamiršti, kad prieš tą jos paskelbimą vyko ilga kova, kurią okupantas vedė įvairiausiais būdais, stengdamasis užgniaužti bet kokią lietuvišką apraišką, kuri pasauliui primintų, jog Lietuva kadaise buvo laisva ir nepriklausoma, o ne tik nedidelė ir nereikšminga respublika didžiojoje TSRS šeimoje.

Bet štai man pasitaikė laimė užtikti nedidelę 1986 metais Maskvoje išleistą knygutę „Lietuvių nacionalistų kenkėjiška veikla ir kova su ja“. Jos autorius, o gal geriau jį vadinti redaktorium, KGB gen. majoras G. K. Vaigauskas, tą knygutę tinkamai pavadino vadovėliu praktikams. Perskaitęs ją, nutariau, kad kai kurie įdomesni faktai, nors ir aprašyti iš KGB agentų taško, su jiems būdinga pagiežinga terminologija, turėtų būti ne tik įdomūs, bet ir pamokantys ne vienam „Draugo“ skaitytojui, ypač kuris neturėjo progos tos knygutės pats perskaityti.

Knyguteje pateikiama nemažai realių KGB veiklos pavyzdžių, iš kurių išrinkau tik kelis. Kiek galėjau, stengiausi pavardžių be reikalo neminėti, nes knygutė buvo rašoma 1986 m., ir po to daug kas galėjo dar paaiškėti, kas nebuvo tuomet aišku. Viena tik noriu pastebėti, kad, nepaisant ilgamečių KGB pastangų, kartais labai žiauriai, Lietuva vis tiek atsitiesė ir įstojo į Vakarų valstybių gretas, tapdama ES ir NATO nare.

Kad knyga tiesiog ciniškai ir akiplėšiškai istoriją klastos, matėsi jau iš pačių pirmų knygos įžangos sakinių: „1940 m. Lietuvoje subrendo revoliucinė situacija. Lietuvių liaudis, su internacionaline TSRS pagalba, nuvertė nekenčiamą fašistinį režimą ir atkūrė Tarybų valdžią. Jau liepos 21 d. darbo žmonių išrinktas seimas paskelbė Lietuvą tarybų socialistine respublika. Seimas vieninai pritarė LKP CK pirmojo sekretoriaus A. Sniečkaus kalbai ir priėmė deklaraciją dėl Lietuvos įstojimo į brolišką TSRS tautų šeimą“.

„Prasidėjo socializmo statyba, kurią, laimei (A. V.), greitai nutraukė trejus metus trukusi vokiečių okupacija. Hitlerininkai numatė sunaikinti didesnę dalį lietuvių tautos, o likusius — suvokietinti. Daugelis miestų ir kaimų virto griuvėsiais (?). Respublikoje išsiplėtė partizaninis judėjimas ir, kai 1945 metų sausio mėnesį Tarybinė Armija visiškai išvadavo Lietuvos teritoriją nuo vokiškų grobių, užsienyje atsirado tūkstančiai buržuazinių nacionalistinių organizacijų vadeivų ir jų suvedžiotų žmonių“.

Lietuvoje vos ne spontaniškai susiorganizavo pagrindinis, kurį Vaigauskas vadina „banditinėmis grupuotėmis, užsiėmusiomis masiniu teroru“. Nors baigiantis 1951 metams organizuotas buržuazinis pasipriešinimas buvo jėga nuslopintas, pavieniai banditai veikė net iki 1954 metų.

Šia proga norėčiau skaitytojo atsiprašyti už tokius dažnai pasikartojančius taurų lietuvių patriotą už-

gaunančius žodžius, kaip banditai, gaujos, vadeivos, buržuazija ir t.t. Nutariau juos palikti taip, kaip jie ir toje knyguteje minimi. Pakeitus juos tinkamesniais, knygutės turinys nustotų savo tipiško bolševikinio atspalvio. Skaitytojas taip, kaip ir aš, čia suras tokių teiginių, kuriuos perskaičius norisi garsiai ir pasipiktinusiai šaukti: „Ne, ne taip buvo“. Čia palieku knygos redaktoriaus Vaigausko žodžius taip, kaip jis parašė. Polemika su juo būtų bergždžia, o skaitytojui ir beprasmė.

Jei pirmaisiais pokario metais užsienyje atsidūrę nacionalistai buvo Lietuvoje veikusių pogrindžio ginkluotųjų gaujų veiklos iniciatoriai ir JAV, Anglijos bei kitų kapitalistinių šalių žvalgybų paklusnūs bendrininkai, tai po to jie pradėjo aktyviai veikti ir reikštis ideologinėmis diversijomis. Lietuvių emigrantų nacionalistų organizacijos ir jų vadeivos aktyviai skleidė dezinformaciją apie „tarybinę grėsmę“, „okupaciją“, spekulio „lietuvių tautos išsaugojimo nuo rusifikacijos“ baubu, skleidė „religijos laisvės“ ar „žmogaus teisių gynimo“ mitą. Į tokią veiklą jie bandė įtraukti ir nebrandžius Lietuvoje likusius tarybinius piliečius bei kriminalinius elementus.

Dėl to ir buvo sudaryti specialūs saugumo organai ir panašios spec tarnybos, kurios turėjo vesti bėkoms, kurios turėjo kovą prieš tokias nacionalistų užmačias. Kaip pabrėžė vyriausias TSRS saugumo vadas J. Andropov, „čekistai turi kovoti su viskuo, kas svetima mūsų ideologijai ir moralei“. 1984 m. balandžio 3 d. TSRS KGB įsakyme Nr. 0042 buvo atkreiptas dėmesys „dėl saugumo organų darbo kovai su antitarybine nacionalistine veikla tobulinimo“. Šių uždavinių reikšmė padidėjo po to, kai JAV prezidento Ronald Reagan administracija paskelbė „kryžiaus žygį prieš komunizmą“, kuriuo buvo siekiama suaktyvinti priešiškus nacionalistinius elementus TSRS viduje.

Antitarybinės išeivių organizacijos

Kas tos lietuvių emigracinės antitarybinės organizacijos, naudotos ideologinėje diversijoje prieš TSRS? Skaitydamas knygą stebėjau, kiek daug saugumo ar KGB organai žinojo apie tokius lietuvius ir jų organizacijas užsienyje. Pagal Vaigauską, tie reakcinės emigracijos vadeivos yra išnaudotojiškų klasių atstovai, kurie jaučia atvirą klasinę neapykantą Tarybų Lietuvos dirbantiesiems už tai, kad neteko fabričių, dvarų, bruožių ūkių ir privilegijų.

Knygoje pirmiausiai puolamas VLIKas, kurio atstovai po Antrojo pasaulinio karo atsidūrė Vokietijoje, ir ten tuojau išvystė aktyvią antitarybinę veiklą. VLIKas darė įtaką pagrindinei emigrantų masei, o jo struktūra buvo sudaryta buv. buržuazinės Lietuvos vyriausybės pavyzdžiu. VLIKo prezidentams buvo laikomas vadinaujuoju „seimu“, o vykdomoji taryba — „ministrų kabinetu“.

Bus daugiau.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, suželdimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.IllinoisPain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

KAIP KALBAME

AURELIJA TAMOŠIŪNAITĖ

Kada nevartotinas vietininkas?

Lietuvių kalbos vietininko linksnis dažniausiai vartojamas dviem reikšmėmis: vietos (žemėje, kambaryje, lauke ir t.t.) ir laiko (praityje, senovėje, amžiuje ir t.t.). Tačiau nors norminių reikšmių šis linksnis turi mažai, vietininko vartoseną neretai pavoja. A. Pupkio teigimu, šį pavojingumą lemia kitų kalbų įtaka.

Tad kada reiktų vengti vietininko? Štai keletas atvejų, kai jis nevartotinas:

1) būsenos patyrėjui (gyvam asmeniui) reikšti: savo vaikuose įdiegė lietuvių (t. b. vaikams), man patinka jame vienas bruožas (t. b. vienas jo bruožas);

2) veikimo, būsenos ar požymio sričiai (bet ne vietai!) reikšti: ji gabi moksle ir muzikoje (mokslo ir muzikai)

3) nusakant veikimo sritį rei-

kėtų vengti abstrakčių daiktavardžių vietininko, ypač su priesaga –imas: jis geras organizavime (organizuojant, geras organizatorius); gydyme svarbu gera priežiūra (gydant).

4) ypač didelės klaidos (esantių Didžiajame kalbos klaidų sąrašė) – prielinksninis ir polinksninis vietininkų laike, laikotarpyje, bėgyje vartojimas. Tokia vartoseną – rusų kalbos įtaka. Tad sakykime ne laike metų, bet per metus, ne savaitės laikotarpyje, bet per savaitę, ne metų bėgyje, bet per metus, šiais metais, ne laiko bėgyje, bet laikui bėgant.

5) vietininkas nevartojamas būviui (būsenai, padėčiai) reikšti: aš šiandien geroje nuotaikoje (gerai nusiteikęs), susitikimas įvyko pakilioje nuotaikoje (pakiliai nusiteikęs).

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ

Tel. 773-476-2242 nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

„DRAUGAS“ informuoja, „DRAUGAS“ formuoja;

„DRAUGAS“: išelvilijos ir Lietuvos jungtis;

„DRAUGAS“ lietuviybės švyturys ir sargas!

Prenumeruokime ir skaitykime „Draugą“!

Mėta Gabalienė (kairėje) pasveikino Vilmą Meilutytę su gimtadieniu.
Edvardo Šulaitis nuotr.

IŠ CICERO LETUVIŲ PADANGĖS

EDVARDAS ŠULAITIS

**Didelės iškilmės
Šv. Antano parapijoje Cicero**

Rugpjūčio 18 d., šeštadienį, lietuvių įsteigtos Šv. Antano parapijos bažnyčioje, kurią 1926 m. pašventino dabartinis Palaimintasis arkivyskupas Jurgis Matulaitis (jo statula yra viename iš bažnyčios altorių), vyko neeilinės iškilmės.

Šv. Mišių metu buvo įvesdintas naujas klebonas, Meksikoje gimęs dvasiškis kun. Sergio Solis. Mišias atnašavo Čikagos arkivyskupijai priklausantis vyskupas Thomas Paprocki, padedant kunigams, tarp kurių buvo ir lietuvis kun. dr. Kęstutis Trimakas.

**Buvo meldžiamasi
trimis kalbomis**

Mišių metu skambėjo trys kalbos: anglų, ispanų ir lietuvių, o giesmės buvo giedamos ispaniškai ir lietuviškai. Gražiai giedojo lietuvių bažnytinis chorėlis, vadovaujamas vargonininkės Vilmos Meilutytės. Meksikiečiai čia pasirodė su savo trankiomis gitaromis ir garsiai atliktomis giesmėmis, kurios bent lietuviams nebuvo prie širdies.

Įdomu, kad ispaniškai kalbantys tikintieji, kurių sekmadieniais į 5 ispaniškai aukojamas pamaldas susirenka apie 2,000, šį kartą nebuvo gausūs: jų atsilankė arti šimto. Kiek mažiau buvo lietuvių.

Po pamaldų parapijos salėje vyko vaišės, kuriose lietuvių buvo taip pat gana daug.

Reikia pasakyti, jog naujasis klebonas kun. S. Solis pamaldų metu kelis sakinius pasakė lietuviškai ir susilaukė gausių plojimų iš lietuvių.

Ankstesnio klebono, kuris Šv. Antano parapijoje išbuvo 12 metų niekada neteko girdėti, kokį sakinį sakant lietuviškai. Vieną dalyką, ką jis gerai mokėjo – tai kelti įvairius nesusipratimus su parapijos steigėjais

lietuviams. Atrodo, kad naujasis klebonas jo pramintu taku nežada eiti.

Pagerbta choro vadovė

Sekmadienio ryte po lietuviškų pamaldų Šv. Antano bažnyčioje, susirinkus į „kavinės“ kambarį buvo pagerbta vargonininkė ir choro vadovė Vilma Meilutytė, šventusi savo gimtadienį. Viena iš kavinės vedėjų Mėta Gabalienė jai įteikė gėlių, o visi sutraukė „Ilgiausių metų“.

„Aš visada turiu giedoti ar dainuoti, o dabar man prireikė klausyti kitų dainavimo“, – sakė vėliau ši nuširdi muzikė, jau ne pirmi metai gelbstinti Cicero lietuviams.

Apie kitus dalykus

Kita „kavinės“ vedėja Jonė Bobinienė pranešė, jog penktadienį savo 90-jį gimtadienį šventė žinomas Cicero lietuvių veikėjas – dr. Petras Kisičius. Pasakė, kad sergantį Cicero lietuvių veteraną aplankė jo namuose ir įteikė gėlių puokštę.

Taip pat paaiškėjo, kad sugrįžęs iš viešnagės Lietuvoje, apsirgo nuolatinis „kavinės“ lankytojas, įvairių organizacijų veikėjas Stasys Bernatavičius. Jam susirinkusieji pasirašė atviruką, su linkėjimais greitai pasveikti.

Visuomenininkė Marija Remienė ragino visus susirinkusius atvykti į „Draugo“ metinį pokylį, kuris įvyks spalio 6 d. Willowbrook salėje. Kalbėtoja sakė, jog būtų gerai, kad ciceriečiai sudarytų bent vieną stalą. Ji paminėjo, jog „Draugo“ dienraštį užsiprenumeravo naujasis Šv. Antano parapijos klebonas kun. S. Solis, kuris sparčiai mokosi lietuvių kalbos.

Ciceriečiai apgailestauja, kad rugpjūčio 26 d. bus paskutinis sekmadienis, kada šv. Mišias laikys kun. Kęstutis Trimakas, prieš jam išvykstant profesoriauti į Lietuvą. Jį pavaduos Brighton Park parapijos kunigas Jaunius Kelpšas.

ŽURNALISTINĖ MOZAIKA

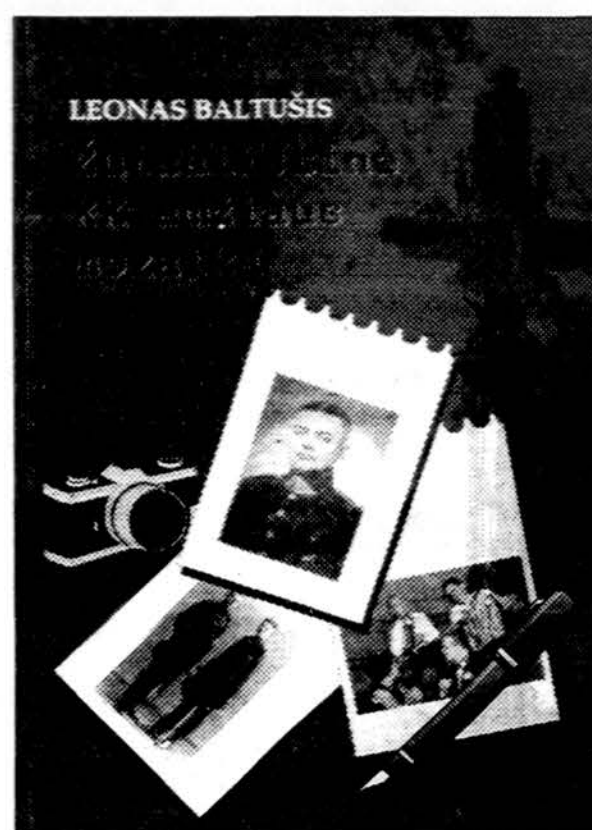
PETRAS PETRUTIS

Ne per seniai Klaipėdoje buvo išleista nauja knyga, pavadinta „Žurnalistinė XX amžiaus mozaika“. Tai Leono Baltušio (Baltušausko) straipsnių rinkinys, kurie buvo spausdinti „Karyje“, „Drauge“, „Tėviškės žiburiuose“, „Pasaulio lietuvyje“.

Knygą sudarė ir redagavo Klaipėdos universiteto profesorė Danutė Petrauskaitė. Išleido Klaipėdos universiteto leidykla autoriaus šeimos lėšomis. Knygoje 210 puslapių. Be to, yra 14 romėniškai numeruotų puslapių, kuriuose atspausdintos 28 foto nuotraukos.

Leonas Baltušis kadaise rašinėjo apie savo ir kitų pergyvenimus Lietuvoje, Vokietijoje, buvusioje Sovietų Sąjungoje, Kanadoje, JAV. Jis „nesismulkino“ ir galima sakyti, kad vengė lietuvių išeiviškojo gyvenimėlio aprašymų. Jo dėmesys buvo nukreiptas į tarptautines „stambmenas“, kaip antai: generolo Vlasov armiją, Sveitimšalių legioną, generolą Šaliką, grafą Tolstoj, Solženycin, Sacharov...

Štai ištrauka ir knygos 28-to puslapio: „Kovo 8 d. divizija, 14,000 vyrų, su tankais ir sunkiąja artilerija pradeda žygį, išsitiesdama per kelio liką kilometrų. Jau antrą žygio dieną II divizijos žvalgyba gauna žinių, kad vokiečiai iš abiejų divizijos pusių traukia savo dalinius. Taip pat pranešama, kad atskiri Vlasov armijos batalionai, bandę susijungti su I ir II divizijomis, nuginkluojami. Pakeliui šimtai rusų belaisvių ir darbininkų prašosi priimti į diviziją savanoriais

ir, nors neturint tam leidimo ir pakankamai uniformų, dalis jų priimami ir divizija greitai išaugo iki 22,000 vyrų.”

Karas, karas, karas... Jis (Leonas Baltušis) vieną kartą rašydamas prisipažino: „Karinės temos – mano silpnybė“. Rašinėdamas karinėmis temomis, nepamiršo ir Lietuvos partizanų, kovojusių už Lietuvos nepriklausomybę. Jis ne kartą laikraščiuose pasidalindavo Lietuvoje rašytų laiškų mintimis (ištraukomis). „Tėviškės žiburių“ 1996 m. balandžio 2 d. laidoje buvo taip parašyta: „Gyvenimas Lietuvoje kuo toliau, tuo labiau stumia į neviltį. Ir ne todėl, kad jis materialiai sunkus: patys sau atrodome bjauriai. Aplink matai tiek vagysčių, sukčiavimo, beribio gobšumo, aršios kovos dėl postų, valdžios! Kur dingo tie nepriklausomybės idealai, kurie taip svaigi-

Žurnalistas Leonas Baltušauskas-Baltušis su žmona Alyte.

no Atgimimo laikotarpiu?.. Nusivylę esame ir Vakarais. Turbūt žinote, ką Rusija daro su Čėčėnja...“ Iš atgimimios Lietuvos Leonui Baltušui taip parašė jo pusseserė Gražina Šaltenytė-Svilienė.

Knygos sudarytoja ir redaktorė teigia, kad 2001 m. Čikagoje leidžiamas „Draugas“ išspausdino jos straipsnį apie dainininką Stasį Citvarą. Tąsyk ji netikėtai gavo laišką iš nepažįstamo skaitytojo. Pasirodo, kad tas nepažįstamasis buvo Leonas Baltušis. Kiek vėliau, skaitant Leono Baltušio straipsnius, gimė mintis išleisti jo parašytų straipsnių knygą. Jos žodžiais, šiai minčiai labai entuziastingai pritarė pats autorius. Danutės Petrauskaitės teigimu, tie straipsniai (kai kurie jų itin kontroversiški) yra šiek tiek papildyti nauja medžiaga, pakoreguoti, įterpti paaiškinimai, patikslinta pavardžių rašyba, todėl jie nėra adekvatūs pirmiems publikacijoms. Ji taip pat pridūrė: „Bet buvo stengiasi nenuolėti nuo autoriaus kalbos, siekiant išsaugoti stiliaus autentiškumą. Kadangi nesu istorikė, iš anksto atsiprašau už galimus netikslumus.“

Tenka pastebėti, kad Danutė Petrauskaitė yra išsimokslinusi muzikologė. Ji keletą kartų lankėsi JAV ir stažavosi Čikagoje veikiančiam Lituanistikos tyrimo ir studijų centre.

Danutė Petrauskaitė knygos pa-

baigoje rašo: „Šios knygos pabaigai Leonas Baltušis buvo pasiūlęs tokius žodžius: ‘Nesu nei profesionalas žurnalistas, nei publicistas, nors mano rašiniai buvo spausdinami lietuvių leidžiamuose laikraščiuose bei žurnaluose. Sudėti savo pagrindinius straipsnius į knygą visai negalvojau, tačiau muzikologės Danutės Petrauskaitės pasiūlymas mane sudomino. Ją pakviečiau būti knygos sudarytoja bei redaktore. Ši knyga yra pirmoji mano gyvenime. Nuoširdus ačiū visiems, padėjusiems ją išleisti.’“

Leonas Baltušis paskutiniaisiais gyvenimo metais gyveno Wisconsin valstijos šiaurinėje dalyje. Mirė 2005 metų rudenį, nesulaukęs savo knygos pabaigos.

Knygos autoriaus žodžiais, knyga yra skirta jaunimui, visada turinčiam mokytis iš praeities. Žinia, knygą skaitys ir amžiumi vyresni asmenys. Leono Baltušio aprašyti žmonės ir įvykiai yra vertingas įnašas į mūsų žurnalistikos aruodą. Kartojant knygos redaktorės žodžius, ji turėtų būti įdomi įvairių kartų lietuvių skaitytojams, besidomintiems savo šalies istorija XX amžiaus įvykių fone.

Knyga gaunama adresu: prof. Danutė Petrauskaitė, Donelaičio g. 4, Klaipėdos universiteto Menų fakultetas, Klaipėda, LT-92144, Lietuva. Arba kreipiantis: dandan@balticum.tv.lt

Ivairios sporto žinios iš Lietuvos

Mirtininkai su burėmis laukia geresnių laikų

Pasaulis pripažįsta profesionalius Rėkyvos ežero buriuotojus bei unikalų ežerą, o Šiaulių valdžia to nemato. Sportininkai neturi tinkamo inventoriaus, net tualetų. Bazės stogas gali bet kada užgriūti, rašo „Šiaulių kraštas“.

„Mes surengiame pasaulio čempionatą, garsiname Šiaulių miestą visam pasauliui. Mes sportuojame už Šiaulius, pasiekiamo gerų rezultatų. Rėkyvos ežeras – unikalus. Geriausias ežeras Europoje ledrogių sportui. Čia ketinama rengti tarptautines varžybas, stovyklas. O kaip mes gyvename, kokios patalpos, koks inventorių, koks požiūris į mus, į mūsų ateitį?“ – teigia buriuotojai.

Sportininkai tvirtina, kad sąlygos, kuriomis jie dirba, yra pasibaisėtinos. Inventorius pasenęs, lūžtant. Nėra tualetų. Nėra kur persirengti, per visus plyšius pučia vėjas. Jei lyja lietus, po treniruočių drabužiai nespėja išdžiūti, nes per kiaurą stogą bėga vanduo. Aplink teritoriją nėra tvorų, o naktimis siaučia vagys. Patalpos, kuriose jie isikūrę bei inventorių yra ne tik pasenę, bet ir pavojingai gyvybei. Stogas vietomis yra supuvęs, todėl bet kuriuo momentu gali užkristi sportininkams ant galvų.

Beveik 20 metų trenere dirbanti Irena Žičkuvienė teigė, kad susidomėjimas buriavimu yra labai didelis. Ji treniruoja apie 40 žmonių. Jaučiausias – 7 metai, vyriausiajam – 23.

„Labiausiai trūksta naujų jachtų, nes mūsų šalis yra 20-30 metų. Vienas mūsų sportininkas Aurimas Eidukas dalyvavo varžybose, buvo lyderis, tačiau pakilus vėjui, burė plyšo. Tuomet skolinomės burę ir jis atplaukė jau tik trečias. Kitų miestų sportininkai stebisi: mirtininkai, o užima geras vietas“, – sakė ji.

Aktualus buriuotojams yra žemės prie pastato klausimas. Detaliojo plano patvirtinimo buriuotojai laukia dvejus metus.

„Reikia, kad būtų nustatyta mūsų teritorija, mes ją rėmėjų pagalba apsitvertumėm. Juk galima pritraukti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas. Švedijoje mačiau, kad buriuotojai turi nedidelį medinį namuką su židiniu, yra kur išsivirti arbatos. O mes nei dušų, nei normalaus tualetų neturime, žiemą šlaime“, – nusivylusi kalbėjo trenerė.

Buriuotojų biudžetas – 3,000 litų per metus varžyboms. Tuo tarpu Nidos buriuotojai gauna 30 tūkstančių litų metams. Į varžybas trenerė važiuoja savo automobiliu, kuris dėl nuolatinių perkrovų jau genda. Pasak jos, situacija tokia prasta, kad ji svarsto galimybę išeiti iš darbo.

Šiaulių savivaldybės Kūno kultūros ir sporto skyriaus vedėja pavaduotoja Ramutė Pilypienė pripažino, kad buriuotojų bazė ir inventorių yra labai prastas.

„Turime 45 sporto šakas, jų veiklai ir renginiams per metus skiriama 1,2 milijono litų. Kiekviena jų praktiškai gauna tik dešimtadalį reikalingų lėšų.“

Šiais metais pagrindinėms buriuotojų varžyboms skirta 3,000 litų, buriuotojų klubui Rėkyvos regatai O. Truchano taurei laimėti – 2,000, ledo jachtų čempionatui – 6,000 litų.

Tokių lėšų pakanka tik minimaliai išgyventi. Apie naujo inventoriaus įsigijimą, dalyvavimą tarptautinėse varžybose nėra nė ką kalbėti. Pirmiausia pinigai skiriami įstaigoms išlaikyti, trenerių atlyginimams. Blogiausia buriuotojams, kad yra įstrigę reikalai dėl žemės sklypo, nes kol nuosavybė neįteisinta, negalima dalyvauti projektuose ir gauti papildomų lėšų“, – sakė R. Pilypienė.

A † A VLADAS ALGIMANTAS ČEKAUSKAS (1922—2007)

Šeima praneša, kad ramiai namuose apsuptas su meile savo šeimos, amžinybėn iškeliavo 2007 m. rugpjūčio 12 d.

Gimė Kaune, Lietuvoje. 1949 m. atvyko į JAV su jauna žmona ir maža dukrele gyventi ir dirbti į Detroit, Michigan. Paskutinius 20 metų gražiai gyveno Sunny Hills, Florida.

Nuliūdę liko: žmona Isabelė Gana; dukra Ilona su vyru Brian, anūkės Alina ir Lara, anūakai Kris ir Nikolas, proanūkė Isabella; dukra Danutė su vyru Randall; sūnus Raimundas su žmona Lise, anūkės Alessa, Anya ir Amelie bei giminės Toronte, Čikagoje, Pennsylvania ir Lietuvoje.

Po šv. Mišių a.a.Vladas Algimantas buvo garbingai palaidotas rugpjūčio 14 d. Calvary katalikų kapinėse, Sunny Hills, Florida.

Šeima nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie mus pagudė per laidojimo ir kurie paaukojo maldas ir šv. Mišias.

Nuliūdę artimieji

A † A ALEKSUI KARALIŪNUI

išėjus Amžinybėn, reiškiamo gilią užuojautą žmonai ALEI, vaikams ir artimiesiems.

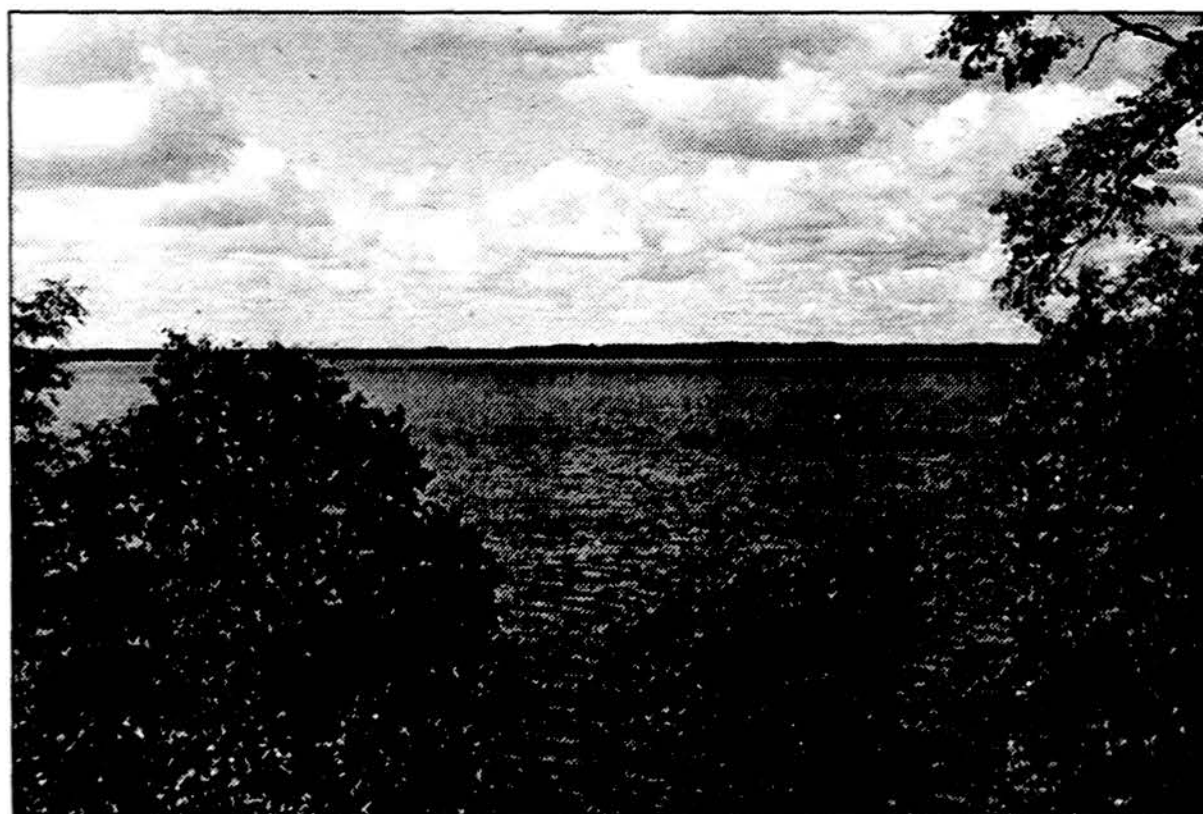
Lucia ir Regimantas Vedegiai

Mielam kolegai

A † A LIUDUI RAMANAUSKUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai ALBINAI, dukroms RENATAI, INDREI, ASTAI, sūnui DONATUI su šeimomis, giminėms bei artimiesiems ir kartu liūdime netekę Pabaltijo universiteto „Dešimtuko“ grupės nario.

Buvę Pabaltijo universiteto studentės ir studentai

Rėkyvos ežeras.

Sporto mokyklos „Atžalynas“, kuriai ir priklauso buriavimo bazė, direktorius Juozas Kunkulis sakė, kad labiausiai skursta vandens sporto šakos, nes jos reikalauja daugiausiai investicijų.

„Jachta, atitinkanti tarptautinių varžybų keliamus reikalavimus, kai-

nuoja apie 10 tūkstančių. Sunkiai verčiasi irklotojai, baidarių sporto mėgėjai, jų patalpos griūva, tačiau į naujas neinvestuojame, laukiame, kol buvusio „Elnio“ fabrike bus įrengta sporto ir kultūros bazė.

ELTA

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ „Draugo“ metinis vjaus pokylis įvyks š. m. spalio 6 d., šeštadienį, 6 val. v. Willowbrook pokylių salėje. Pokylyje dalyvaus Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Audrius Brūža. Meninę programą atliks Bostono vyrų sekstetas. Po šaunios vakarienės vyks šokiai. Status ar pavienius bilietus į pokylį prašome įsigyti iš anksto „Draugo“ administracijoje. Bilieto kaina – 75 dol. Nuoširdžiai prašome organizacijas atkreipti dėmesį ir kartą metuose paremti dienraštį, užsisakant status. Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500.

◆ LSS „Sietuvos“ draugovės sueiga įvyks rugpjūčio 25 d. PLC posėdžių kambaryje 1 val. p. p. Visos sesės kviečiamos dalyvauti.

◆ Rugsėjo 1-2 dienomis (Labory Day savaitgalį) Brighton Park Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos aikštėje vyks turgelis, kurio gautos pajamos bus skiriamos Vilkauskio vyskupijos Avikilų vaikų namams paremti. Norintys paaugoti gerų, Jums nereikalingų daiktų, malonėkite juos atnešti minėtą šeštadienį nuo 9 val. r. iki 12 val. automobilių statymo aikštelėje dirbsiantiems rengėjams. Šeštadienį, rugsėjo 1 d., turgus veiks nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p. Rugsėjo 2 d., sekmadienį, – nuo 9 val. r. iki 12 val. Tel. pasiteiravimui: 773-847-4855.

◆ Pal. Jurgio Matulaičio misijos choras savo muzikinio darbo metus pradės rugsėjo 6 d., ketvirtadienį 7 val. v. misijos bažnyčioje. Visi choristai ir norintys prisidėti prie choro veiklos,

kviečiami atvykti į pirmąją repeticiją.

◆ Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama į vakaronę, kuri rengiama penktadienį, rugsėjo 7 d., 7 val. v. Ateitininkų namuose, Lemont. Vakaronėje dalyvaus Ateitininkų federacijos pirmininkas Vyngantas Malinauskas iš Lietuvos. Svečias kalbės tema „Katalikų inteligentų vaidmuo bei jos ateities perspektyvos Lietuvos visuomenėje“. Visi raginami išgirsti pranešimą aktualia tema. Vakaronę rengia Čikagos sendraugiai ateitininkai.

◆ Rugsėjo 7 d. 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre vyks tautodailininkų iš Lietuvos Dalios Kerpauskienės (tekstilė) ir Vytauto Pastarnoko (tapyba) parodos „Gimtinės spalvos“ atidarymas. Atidaryme dalyvaus abu autoriai. Maloniai kviečiame į šio sezono pirmąją parodą.

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆ New York Maironio lituanistinės mokyklos 2007-2008 mokslo metai prasideda š. m. rugsėjo 15 d. Registracija – 9:45 val. r. Pamokos prasidės tuoj po registracijos. Mokykloje veikia lopšelis, darželis, 1-10 ir dvi suaugusių klases. Pamokos vyksta šeštadieniais Viešpaties Atsimainymo parapijoje, 64-31 Perry Ave., Maspeth, NY. Dėl papildomos informacijos ir norint užsiregistruoti prašome skambinti mokyklos vedėjai Audrei Lukoševičiūtei 718-849-6083 arba rašyti e-paštu: Audre-L@att.net.

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ bus sekmadienį, rugsėjo 9 d. Nekaltai Pradėtosios Marijos šventovėje, Putnam, Connecticut. Praves tėvas pranciškonas Aurelijus Gircius, OFM. Dienos programa: 10 val. r. – registracija, klausomos išpažintys. 11 val. r. – šventosios Mišios ir homilija. 12 val. p. p. – pietūs. 1:15 val. p. p. – konferencija, procesija su rožančiaus malda vienuolyno sodyboje, Švč. sakramento adoracija ir palaiminimas. **Pranešti iki rugsėjo 1 d. telefonu 860-928-7955. Visi kviečiami!**

A. a. Anelės Keblorienės atminimui Giedraičių, Laniauskų ir Mikulionių šeimos per Genę Wright „Lietuvos Vaikų vilčiai“ paaugojo 300 dol. LVV komitetas nuoširdžiai užjaučia velionės artimuosius ir dėkoja aukotojams.

„Rhinoceros“ teatro festivalis 2007 pristato monospektaklį

„Une Baye“

Uršulė Babickaitė-Graciūnienė

Režisierė ir Une vaidmens atlikėja – **AUDRĖ BUDRYTĖ**

PREMJERA: rugpjūčio 29 d. 9 val. v. PROP Theatre, 3502 North Elston Ave., Chicago.

SPEKTAKLIAI: trečiadieniais 9 val. v. rugpjūčio 29 d., rugsėjo 5, 12 ir 19 dienomis ir ketvirtadieniais 7 val. v. rugpjūčio 30 d., rugsėjo 6, 13 ir 20 dienomis.

Trukmė – 1 valanda. Spektaklis vaidinamas anglų kalba. Bilietus galite įsigyti tel: 773-267-6660.

Daugiau informacijos: UneProject@hotmail.com

„Draugo“ knygynėlyje

„Ant vėlių suoloelio“

Turės užtekti svetimo dangaus atvirutėje

iki sugrįžtant

ant švento Kazimiero vėlių suoloelio---

Taip rašo poetė Julija Švabaitė-Gylienė savo naujoje eilėraščių knygoje „Ant vėlių suoloelio“, kurią Lietuvoje neseniai išleido I Laisvę fondas.

Amerikos lietuviams žinoma rašytoja naujojoje knygoje kalba apie tikro ir nemirštamo suvokimą, apie gyvenimo dvideidiškumą, apie dvasios sudėtingumą, vienišumą ir „benamystę netgi savo jaukioje pastogėje, vis jaudinantis ir kamuojančią dėl Gimtinės, kur kelia galvas nauji valdovai“ (Robertas Keturakis).

„Julijos Švabaitės eilėraščiai yra ne tik praregėti, bet ir iškentėti. Jų paprastumas yra būties dalis, kurią mūsų tautosaka vadina gyvuju vandeniu“, – rašo knygos pratarmėje poetas R. Keturakis.

Knygą galite nusipirkti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 8 dol., pridant 9 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 3 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokeskis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

„Draugo“ savanoriai visada ateina į pagalbą. Šį kartą jie padėjo išsiuntinėti loterijos bilietukus, kurie atneš laimę „Draugo“ pokylyje. Kairėje nuotraukoje (iš k.): Aldona Lekeckienė, Adelė Lietuvninkienė, Vitalijus Lekeckas, Viktorija Valavičienė, Liucija Maldūnienė, Algirdas Čepėnas, Vacys Jakovickas (stovi). Kitoje nuotraukoje iš kairės: Kazys Majauskas, Elena Majauskienė, Antanas Valavičius, Jurgis Vidžiūnas, Petras Jadviršis. Nuotraukose nėra Aldonos Šmulkštienės, kuri taip pat talkino „Draugui“.

